

MATERIAALI KEHITYSVAMMAISILLE SUUNNATTUIHIN NUORTENILTOIHIN

Niina Vähätalo
Opinnäytetyö, syksy 2011
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Etelä, Järvenpää
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suun-
tautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) +
Kirkon nuorisotyönohjaajan virkakel-
poisuus

TIIVISTELMÄ

Vähätalo, Niina. Materiaali kehitysvammaisille suunnattuihin nuorteniltoihin. Diak Etelä, Järvenpää, syksy 2011, 56 s, 1 liite.
Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä materiaali, jonka avulla voidaan aloittaa kehitysvammaisille suunnattujen nuorteniltojen pitäminen. Nuorteniltojen tavoitteena oli vahvistaa nuorten kokemusta seurakuntaan kuulumisesta, saada nuoret viihtymään seurakunnan tiloissa, kasvattaa nuoria seurakunnan hartaus- ja jumalanpalveluselämään sekä parantaa kehitysvammaisten nuorten integroitumista seurakunnan nuorisotyöhön.

Kehitysvammainen henkilö on Suomen lain mukaan henkilö, jonka kehitys on estynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun vamman tai sairauden takia. Kehitysvammaisuudesta voi seurata älyllistä kehitysvammaisuutta, josta seuraa vaikeuksia älyllisissä ja adaptiivisissa taidoissa. Kehitysvammaisuus asettaa nuoruusikään erityisiä haasteita, koska tässä vaiheessa elämää nuoren pitäisi vähitellen irrottautua omasta perheestään ja saavuttaa itsenäinen elämä. Vertaisryhmään kuuluminen tukee tätä prosessia.

Integraatio on menetelmä, jonka avulla kehitysvammaisia henkilöitä pyritään saamaan osaksi yhteiskuntaa. Integraatiossa on neljä vaihetta; fyysinen integraatio, toiminnallinen integraatio, sosiaalinen integraatio ja yhteiskunnallinen integraatio. Integraation avulla voidaan saavuttaa inkluusio, jossa ympäröivä yhteiskunta on sopeutunut vammaisten ihmisten tarpeisiin.

Nuortenillat ovat osa seurakunnan kristillistä kasvatusta ja niiden pääpaino on nuorten ohjaamisessa seurakuntaan sitoutuneiksi aikuisiksi. Kristillinen kasvatusta on päämääräsuuntautunutta kristillisiin arvoihin sitoutunutta vuorovaikutuksellista toimintaa.

Materiaalin nuorteniltojen teemana on pelastushistoria. Materiaali koostuu viidestä kerrasta; luomisesta, syntiinlankeemuksesta, Jeesuksen elämästä, ylösnousemuksesta ja Pyhästä Hengestä. Palautetta ohjatuista nuortenilloista kerättiin nuorteniltoja ohjanneilta työntekijöiltä sekä iltoihin osallistuneilta nuorilta. Saadun palautteen avulla materiaalista muokattiin lopullinen versio.

Asiasanat: Kehitysvammaisuus, nuoruus, kristillinen kasvatusta, nuortenilta, integraatio

ABSTRACT

Vähätalo, Niina

Material for evening clubs designed for young people with disabilities.

56 s, 1 appendix. Language: Finnish. Järvenpää, Autumn 2011.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The goal of the thesis was to produce a material that helps one to start leading evening clubs that are designed for young people with intellectual disabilities. The objective of the evening clubs was to improve young people's experiences of belonging to a parish, make young people feel good in the premises of the parish, bring up young people with worship life and improve the integration of young people with intellectual disabilities in church youth work.

By the Finnish constitution a developmentally handicapped person is a person whose development has been prevented by an impairment or disease that was inborn or occurred at a developmental stage. The intellectual disability can be a result of developmental handicap and it can cause difficulties in adaptive and intellectual skills. Intellectual disabilities put special challenges for a young person because one should little by little break away from one's family and start an independent life. Belonging to a peer group support this process.

Integration is a method that is used to make intellectual disabled people part of the surrounding society. There are four phases in the integration: physical integration, functional integration, social integration and societal integration. In the ways of integration inclusion can be reached in which the surrounding society has adjusted to the needs of people with disabilities.

Evening clubs for young people are part of the Christian upbringing of the parishes and their main goal is to guide young people to grow up to be adults who are committed to the church. Christian upbringing is interactive action which is goal-oriented and based on Christian values.

The theme of the evening clubs was the History of Salvation. The material includes five meetings which are the Creation, the Fall, the Life of Jesus, the Resurrection and the Holy Spirit. Feedback was gathered from the workers that led the evenings and from the young people themselves. With the help of this feedback the final version of the material was modified.

Keywords: Disability, evening club, Christian upbringing, integration, youth

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KEHITYSVAMMAISUUS NUORUUSIÄSSÄ	6
2.1 Kehitysvammaisuus	6
2.2 Kehityksen kulku nuoruudessa	7
2.3 Kehitysvamman aiheuttamat haasteet nuoruudessa	9
4 INTEGRAATIO.....	11
5 KRISTILLINEN KASVATUS.....	14
5.1 Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet.....	15
5.2 Nuortenillat osana kristillistä kasvatusta	16
6 KEHITYSVAMMAISTEN NUORTENILTOJEN TAVOITTEET.....	18
7 KEHITYSVAMMAISTEN NUORTENILTOJEN TOTEUTUMINEN	20
8 NUORTENILTOJEN RAKENNE	23
9 NUORTENILTOJEN SISÄLTÖ	25
9.1 Luominen.....	25
9.2 Syntiinlankeemus	26
9.3 Vierailu nuorten Moonlight -messussa	27
9.4 Jeesuksen elämä ja kuolema	28
9.5 Ylösnousemus.....	29
9.6 Pyhä Henki.....	29
10 POHDINTA	32
10.1 Tavoitteiden toteutumisen arviointi	32
10.2 Opinnäytetyön toteutumisen arviointia.....	33
10.3 Ammatillinen kehitys opinnäyteprosessin aikana	35
LÄHTEET.....	37
LIITE 1: Materiaali kehitysvammaistille suunnattuihin nuorteniltoihin.....	40

1 JOHDANTO

Suomen evankelisluterilaisen kirkon vammaistyön tehtävänä on tuoda kristillinen usko kaikkien vammaisten ulottuville. Vammaisille pyritään luomaan samat mahdollisuudet kuin muillekin osallistua seurakunnan ja kirkon toimintaan. Vammaisilla ihmisillä on kirkon vammaispoliittisen ohjelman mukaan oltava mahdollisuus saada vertaistukea. (Kirkko kaikille. Suomen evankelisluterilaisen kirkon vammaispoliittinen ohjelma 2003.) Riihimäen seurakunnassa kehitysvammaistyön järjestäminen on diakoniatyön vastuulla ja kehitysvammaisille järjestetään aikuisille suunnattua hengellistä piiriä sekä erilaisia leirejä ja retkiä (Riihimäen seurakunta 2011). Riihimäen seurakunnasta, kuten monista muistakin Suomen seurakunnista, puuttuu kehitysvammaisille lapsille ja nuorille suunnattu toiminta, joka samalla mahdollistaisi sen, että myös heillä olisi mahdollisuus saada vertaistukea.

Opinnäytetyöni lähti selkeästä tarpeesta järjestää kehitysvammaisille nuorille suunnattua toimintaan. Idea toteuttaa nuorteniltoja kehitysvammaisille nuorille tuli erään kehitysvammaisen nuoren vanhemmilta. He toivoivat, että Riihimäen seurakunta voisi järjestää perusnuorisotyötä vastaavaa toimintaa, joka kuitenkin vastaisi heidän nuorensa erityisiin tarpeisiin. Kaipuu nuorille suunnattuun toimintaan sai alkunsa siitä, että edellisenä kesänä oli ollut kehitysvammaisten rippikoulu, jonka osallistujille seurakunnalla ei ollut tarjota sopivaa toimintaa.

Nuorteniltojen avulla voidaan myös parantaa kehitysvammaisten integroitumista seurakuntaan. Erityisesti kehitysvammaisten integroituminen nuorisotyön perustoimintaan on suuri haaste. Kouluikäisten vammaisten nuorten ystävyysuhteet voivat rajoittua kouluun ja kotiin ja seurakunnan tehtävänä olisikin tarjota heille mahdollisuuksia luoda ystävyysuhteita myös koulun ja kodin ulkopuolelta (Jääskeläinen 2005, 200–206). Kehitysvammaistyötä on pidetty pitkään ainoastaan diakoniatyön asiana, mutta integraatio ja inkluusio -ajattelun myötä vähitellen siirrytään ajattelemaan, että kehitysvammaistyötä voitaisiin liittää myös muihin seurakunnan työmuotoihin.

2 KEHITYSVAMMAISUUS NUORUUSIÄSSÄ

2.1 Kehitysvammaisuus

Kehitysvammainen on henkilö, jonka kehityksessä esiintyy häiriöitä tai jonka kehitys on estynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden, vian tai vamman takia (Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 1977). Vammalla tarkoitetaan sellaisia fyysisiä tai psyykkisiä rajoitteita, jotka haittaavat pysyvästi toimintakykyä. Kehityshäiriöt aivoissa aiheuttavat usein vaikeuksia älyllisissä toiminnoissa eli älyllistä kehitysvammaisuutta. (Kaski, Manninen & Pihko 2009, 16.) Maailman terveysjärjestön tautiluokituksen mukaan älyllinen kehitysvammaisuus on tila, jossa henkilön henkisen suorituskyvyn kehitys on estynyt tai epätäydellinen (WHO & DIMDI 2006).

AAIDD:n (American Association on Intellectual and Developmental Disabilities) mukaan älylliselle kehitysvammaisuudelle ovat tyypillisiä merkittävät vaikeudet sekä älyllisissä että adaptiivisissa taidoissa. Adaptiivisia taitoja ovat kognitiiviset taidot, sosiaaliset taidot sekä käytännön taidot. Älyllisen kehitysvammaisuuden määrittelyssä ratkaisevia tekijöitä ovat henkilön edellytykset ja toimintakyky sekä näiden suhde ympäristöön. (American Association on Intellectual and Developmental Disabilities 2010.) Älyllisen kehitysvammaisuuden asteen määrittelyssä käytetään apuna erilaisia testejä ja seurantatutkimuksia.

Älyllinen kehitysvammaisuus luokitellaan älykkyydosamäärän mukaan neljään luokkaan. Lievä älyllinen kehitysvammaisuus ilmenee yleensä vasta kouluiässä ja se aiheuttaa oppimisvaikeuksia. Henkilö on kuitenkin usein omatoiminen henkilökohtaisissa toimissaan ja pystyy asumaan itsenäisesti tai hieman tuettuna sekä muodostamaan pysyviä sosiaalisia suhteita. Hän kykenee yleensä myös käymään töissä. Keskiasteinen älyllinen kehitysvammaisuus aiheuttaa viiveitä lapsen kehityksessä. Kouluiässä lapsi tarvitsee erityisopetusta, mutta pystyy saavuttamaan riittävän kommunikaatiokyvyn ja riippumattomuuden. Aikuisena tällaiset henkilöt tarvitsevat tukea asumiseen ja työskentelyyn. (Kaski ym. 2009, 20–22; Matero 2006, 176; WHO & DIMDI 2006.)

Vaikea älyllinen kehitysvammaisuus aiheuttaa jatkuvaa tuen ja ohjauksen tarvetta. Selviytyäkseen elämästä henkilö tarvitsee tukea koulussa, asumisessa sekä työtehtävissä ja hän on riippuvainen häntä ohjaavista ihmisistä. Kuntoutuksen onnistuessa hän voi kuitenkin kehittyä toimissaan melko itsenäiseksi. Syvä älyllinen kehitysvamma aiheuttaa täyden riippuvuuden muista ihmisistä. Henkilöllä on vakavia puutteita kommunikaatiossa, liikunnassa ja kyvyssä huolehtia henkilökohtaisista toiminnoista. (Kaski ym. 2009, 20–22; Matero 2006, 176; WHO & DIMDI 2006.) Vaikka kehitysvammaisuuden asteen avulla voidaankin ennustaa joitakin asioita henkilön elämässä selviytymisestä, mitään varmaa ei sen avulla henkilön todellisesta selviytymiskyvystä voida kertoa.

2.2 Kehityksen kulku nuoruudessa

Nuoruus on vaihe elämässä, jonka alku ja kesto riippuvat yksilöstä ja kulttuurista. Nuoruus määritellään usein siirtymävaiheena lapsuudesta aikuisuuteen. (Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén 2007, 13–14.) Nuoruusiän kehityksen kulku määräävät fyysiset muutokset ja kypsyminen, ajattelutaitojen kehitys, sosiaalisen kentän laajentuminen sekä sosiaalis-kulttuurisen ympäristön muutokset. Myös nuoren oma aktiivisuus kehitystehtävissä vaikuttaa hänen kehityksensä etenemiseen. Nuoruusiän aikana tapahtuu paljon fysiologisia ja hormonaalisia muutoksia, joista nuoruuden yleensä katsotaan alkavan. (Nurmi ym. 2006, 126; Aaltonen ym. 2007, 13–14.)

Ajattelutaitojen kehittymisen seurauksena nuori pystyy käsittelemään entistä paremmin asioita, jotka eivät ole konkreettisia. Tämä mahdollistaa sen, että nuoruudessa voi alkaa nuoren minäkuvan ja identiteetin rakentaminen. Nuoruusiän keskeinen kehitystehtävä onkin identiteetin muodostaminen. Nuori muodostaa kuvaa itsestään tietyn aseman edustajana toiminnastaan saamansa palautteen avulla. (Nurmi ym. 2006, 126–132.)

Marcian mukaan identiteetin rakentamiseen liittyy kaksi vaihetta; tutkiminen ja sitoutuminen. Ensin nuori tutkii erilaisia aikuisuuteen liittyviä rooleja ja sitten hän

vähitellen sitoutuu niihin, jotka hän kokee itselleen luonnollisiksi. Identiteetin rakentumiseen liittyy neljä erilaista tilaa. Identiteettidiffuusion eli identiteetin sekavuus- tai epäselvyystilassa nuori ei ole vielä löytänyt yhtenäistä identiteettiään. Häntä kiinnostavat monet vaihtoehdot eikä hän tiedä, mihin olisi järkevää sitoutua. Hän vaihtaakin sitoutumisen kohdettaan helposti. Moratoriovaiheessa nuori etsii tietoisesti roolejaan ja yrittää tehdä kompromisseja tarpeidensa ja ympäristönsä välillä. Nuori ei ole vielä sitoutunut identiteettiinsä, mutta hän tietoisesti pohtii ja yrittää etsiä elämäänsä merkityksiä ja tavoitteita. (Nurmi ym. 2006, 144; Aaltonen ym. 2007, 80–81.)

Saavutetun identiteetin vaiheessa nuori on sitoutunut niihin aikuisuuden rooleihin, jotka hän kokee itselleen parhaiksi. Hän on käynyt läpi nuoruuden kriisin, joka liittyy identiteetin etsintään, ja löytänyt itselleen sopivat tavoitteet elämälleen. Identiteetin voi saavuttaa myös sitä etsimättä ja tätä vaihetta kutsutaan ajautuneen identiteetin vaiheeksi. Tällaisen nuoren tavoitteet ovat täysin ympäristön muokkaamia eikä hän ole käynyt läpi nuoruuden kriisiä. (Nurmi ym. 2006, 144; Aaltonen ym. 2007, 80–81.) Nuori voi siis saavuttaa pysyvän identiteetin kahdella tavalla. Henkilö, jolla on ajautunut identiteetti, on aikuisiässä alttiimpi identiteettiin liittyviin kriiseihin kuin henkilö, joka on saavuttanut identiteettiinsä etsintävaiheen kautta.

Nuoruusiässä nuori viettää aikaansa kahdessa sosiaalisessa ympäristössä, perheessä ja kaveripiirissä, joista kaveripiiri valtaa tässä kehitysvaiheessa entistä enemmän aikaa. Sosiaalinen ympäristö muuttuu nuoruuden aikana merkittävästi ja häneltä odotetaan enemmän ja häneen kohdistuneet rajoitukset muuttuvat. Yksi tärkeistä nuoruuden kehityskuluista on vähitellen tapahtuva irtautuminen lapsuuden kodista. Nuorelle annetaan vähitellen lisää vastuuta omaan elämäänsä liittyvistä päätöksistä ja lopulta nuoruuden loppuvaiheissa hän on valmis myös fyysisesti irtautumaan omasta perheestään. (Nurmi ym. 2006. 126–131, 256; Aaltonen ym. 2007, 13–14.)

Sosiaalinen kehitys liittyy persoonallisuuden kehitykseen ja se ilmenee sosiaalisena käyttäytymisenä. Sosiaalisen kehityksen seurauksena yksilön siirtyessä lapsuusiästä nuoruusikään vertaisryhmän merkitys kasvaa. Nuoret eivät halua

enää liikkua pelkästään parhaan ystävänsä tai muutaman hyvän ystävän seurassa vaan he haluavat kuulua suurempaan ryhmään tai alakulttuuriin. Nuoret alkavat viettää enemmän aikaa vertaistensa seurassa ja vähemmän aikaa perheen seurassa. Ystävyysuhteet nuoruudessa perustuvat ymmärtävään vuorovaikutukseen, joka luo edellytykset läpi elämän kestävien ystävyysuhteiden rakentamiselle (Kauppila 2005, 139–142). Vuorovaikutussuhteessa ystäviensä kanssa nuori oppii pohtimaan omaa ja muiden näkökantoja paremmin sekä empatiataitoa. (Salmivalli 2000, 137; Nurmi ym. 2006, 147–149; Aaltonen ym. 2007, 92–93.)

Suurimalla osalla nuorista on jokin ryhmä, johon kuulua, tai vähintään yksi hyvä ystävä. Samassa ryhmässä aikaa viettävät nuoret ovat useimmiten samankaltaisia. Ryhmän ja ystävien samankaltaisuus auttaa nuoria rakentamaan persoonallisuuttaan ja identiteettiään. Ryhmän jäsenten samankaltaisuutta selittävät valikoitumisvaikutus ja yhdenmukaistumisvaikutus. Yhdenmukaistumisvaikutuksen mukaan ryhmään kuuluvia nuoria samankaltaistavat ryhmän sisäiset normit ja ryhmäpaine näiden normien noudattamiseen. Nuoret valikoituvat ja hakeutuvat ryhmiin sen piirteiden mukaan eikä ryhmään useinkaan hyväksytyä erilaisuutta. Omassa ikäryhmässä tapahtuvat kokemukset kehittävät nuorten ymmärrystä sosiaalisesta todellisuudesta. (Salmivalli 2000, 138; Nurmi ym. 2006, 147–149; Aaltonen ym. 2007, 93.)

2.3 Kehitysvamman aiheuttamat haasteet nuoruudessa

Nuoruusiän suurimpia kehitystehtäviä ovat vähitellen tapahtuva irtautuminen vanhemmista sekä oman identiteetin muodostaminen. Nuoren tulee ottaa enemmän vastuuta itsestään, hyväksyä oma elämäntapansa ja hyväksyä itsensä aikuistuvana miehenä tai naisena. Itsenäistyminen saattaa olla vammaiselle nuorelle erityisen vaikeaa, koska hän joutuu todennäköisesti turvautumaan vanhempiinsa tavallista enemmän. (Repo 2006, 397.) Nuoren kehitystä tukee, jos sekä nuori itse että vanhemmat uskaltavat lisätä nuoren vastuuta omasta elä-

mästään. Vanhempien on tärkeää luottaa siihen, että nuori osaa tehdä itseään koskevia päätöksiä.

Nuoren identiteetin terveen kehityksen kannalta itsearvostus on tärkeää. Murrosiässä kehitysvammainen nuori saattaa kipeällä tavalla tiedostaa oman erilaisuutensa, varsinkin, kun oman kehon ja mielen muutokset aiheuttavat vielä lisäähämmennystä. Nuoren identiteetin kehittymistä voi tukea antamalla hänelle myönteistä palautetta sekä tukemalla häntä omissa ratkaisuissa. (Repo & Talvela 2006, 398.) Kehitysvammaiselle nuorelle identiteetin rakentaminen saattaa olla vaikeaa myös siitä syystä, että hänen abstraktin ajattelun taitonsa eivät ole välttämättä ole riittävät. Nuoren kehityksen kannalta on kuitenkin tärkeää ohjata nuorta identiteettiin liittyvien kysymysten äärelle.

Nuoruusiässä kuuluu tarve kuulua vertaisryhmään. Kehitysvammaiselle nuorelle on tärkeää olla tekemisissä sekä vammaisten että ei-vammaisten nuorten kanssa. Jos nuori on tekemisissä ainoastaan ei-vammaisten nuorten kanssa, hän saattaa kokea itsensä erilaiseksi ja huonommaksi kuin muut, ja samalla myös hänen vammautuneisuutensa voi jäädä kehittymättömäksi. Jotta itsetunto voi kehittyä terveeksi, ihmisellä tulee olla realistinen käsitys omista vahvuuksista ja heikkouksista. (Repo & Talvela 2006, 398–399.) Vertaisryhmään kuuluminen tukee kehitysvammaisen nuoren kehitystä nuoruusiässä.

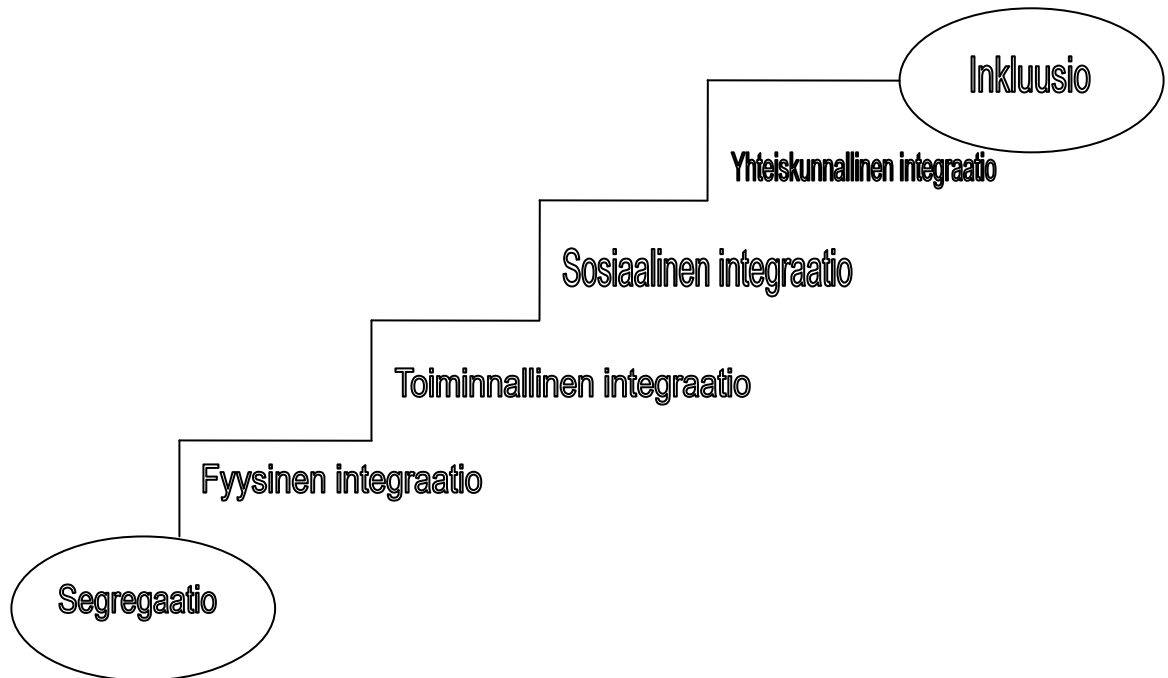
4 INTEGRAATIO

Jokaisessa yhteisössä läpi historian on aina ollut vammaisia ihmisiä. Vammaisuuden merkitys ja sisältö on vaihdellut yhteisön ja aikakauden mukaan. Länsimainen vammaisuuden historia perustuu hyvin vahvasti juutalaiskristilliseen perinteeseen. Vanhassa testamentissa vammaisuutta kuvataan synnistä johtuvana rangaistuksena. Uudessa testamentissa lievennetään tätä käsitystä, mutta sieltä on edelleen luettavissa, että vammaisuus on jollakin tavalla epämiellyttävä asia, josta pitäisi parantua. Samalla tavalla kuin muissakin länsimaissa, myös Suomessa vammaisuuden historia on ollut hyljeksinnän, syrjinnän ja sorron historiaa. (Vehmas 2005, 11–80.) 1960 –luvulta lähtien yhteiskunnassa on pyritty vammaisten normalisaatioon (Repo 2006, 24).

Ensimmäinen teoria kehitysvammaisten sopeuttamiseksi yhteiskuntaan on normalisaatioperiaate. Normalisaatioperiaatteen mukaan kehitysvammaisille tulee taata mahdollisuus normaaliin elämään. Normaalilla elämällä tarkoitetaan sellaista elämää, joka vastaa yhteiskunnan odotuksia ja normeja. Suurin kritiikki normalisaatioperiaatetta vastaan onkin se, että sen mukaan on olemassa jotakin poikkeavaa, joka tulee muuttaa vastaamaan normaaliuden kriteereitä. Normalisaatioperiaate toimii lähtökohtana integraatiolle ja inklusiolle. (Vehmas 2005, 106–107.)

Sanan mukaisesti integraatio tarkoittaa kahden toisistaan erillisen osan yhdistämistä siten, että alkuperäiset osat eivät erotu uudessa kokonaisuudessa toisistaan. Pelkkä fyysinen yhdessäolo ei vielä ole integraatiota vaan se vaatii muutakin. Fyysinen integraatio eli fyysinen yhdessäolo onkin yleensä integraation lähtötaso (KUVIO 1), josta käsin muita integraation osa-alueita lähdetään parantamaan. Toiminnallinen integraatio tekee mahdolliseksi sen, että kaikki voivat osallistua samaan toimintaan. Kun kaikki osallistujat voivat kehittyä, kokea hyväksymistä ja luoda myönteisiä sosiaalisia suhteita, toteutuu sosiaalista integraatiota. Yhteiskunnallinen integraatio edellyttää ympäröivän yhteisön

asenteiden muuttumista siten, että kaikki ovat yhteisössä tasa-arvoisia. (Moberg & Savolainen 2009, 80–82; Kaski ym. 2009, 247.)

KUVIO 1. Integraation vaiheet toimivat askelmina segregaatiosta inklusioon (Moberg & Savolainen 2009, 82).

Integraatiota voidaan käyttää sekä keinona että päämääränä. Fyysinen integraatio on usein keino saavuttaa toiminnallista integraatiota ja toiminnallista integraatiota voidaan käyttää keinona sosiaalisen integraation saavuttamiseen. Sosiaalinen integraatio on tapa luoda yhteiskunnasta hyväksyvämpi, joten sitä voidaan käyttää keinona yhteiskunnallisen integraation saavuttamiseen. (Moberg & Savolainen 2009, 82.) Integraation vaiheita voidaan pitää keinona päästä segregaatiosta inklusioon.

1900-luvun lopulla keskusteluun vammaisten oikeuksista on tullut mukaan myös inklusio -käsite. Inklusio on ajattelumalli, jonka pyrkimyksenä on, kuten Repo tuo esille

luoda sellainen yhteiskunta, joka sopeutuu monimuotoisiin ihmisiin.

Inklusioperiaatteen mukaan kaikilla vammaisilla tulee olla mahdollisuus käyttää samoja palveluita kuin samanikäiset ei-vammaiset käyttävät. (Repo 2006,

28.) Inklusion avulla pyritään kääntämään normalisaatioperiaate päinvastaiseksi. Sen sijaan että vammaiset ihmiset pyrittäisiin sopeuttamaan ympäröivään yhteiskuntaan, pyritään yhteiskunta saada sopeutumaan vammaisten ihmisten tarpeisiin.

5 KRISTILLINEN KASVATUS

Kristillinen kasvatus on päämääräsuuntautunutta, kristillisiin arvoihin sitoutunutta vuorovaikutuksellista toimintaa (Muhonen & Tirri 2008, 64). Sen teologiset lähtökohdat perustuvat kristinuskon sanomalle uskosta, toivosta ja rakkaudesta ja sen syvimmit perustat voidaan löytää juutalaisuudesta (Riekkinen 2008, 83). Kristillinen kasvatuksen voidaan katsoa perustuvan myös luomisen, syntiinlankeemuksen ja pelastuksen näkökulmiin, jotka täydentävät toisiaan. Kristillisen kasvatuksen tausta-ajatuksena on, että ihminen on luotu Jumalan kuvaksi. Luterilaisen kahden hallintavallan opin mukaan kasvatus kuuluu maallisen järjestykseen ja on näin ollen osa Jumalan luomisjärjestystä. Kasvatuksen avulla ihmisiä pyritään kasvattamaan ihmisyyteen osana maallista yhteiskuntaa eikä jumalalliseksi yli-ihmiseksi. (Puolimatka 2008, 18.) Luomisen näkökulmasta ihmistä siis kasvatetaan kristillisessä kasvatuksessa arvostamaan itseään ja muita Jumalan luomina olentoina.

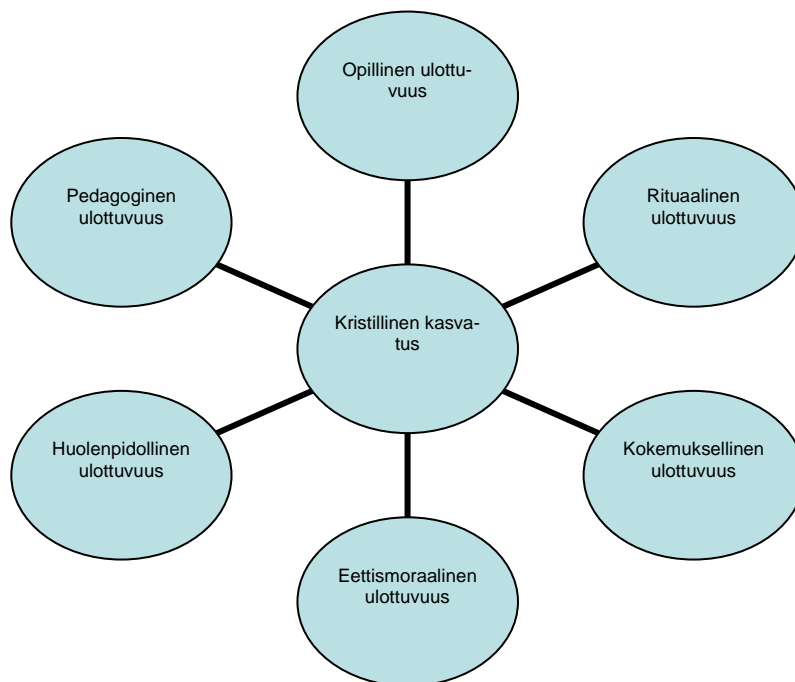
Syntiinlankeemuksen katsotaan aiheuttaneen sen, että ihmisestä tuli taipuvainen pahaan. Tästä näkökulmasta kristillisessä kasvatuksessa keskeistä on se, että ihmistä opetetaan tunnistamaan hyvää ja pahaa sekä tunnustamaan oma pahuuteensa ja syntisyytensä. (Puolimatka 2008, 46–51.) Koska ihminen pelastuu yksin uskon kautta, joka on lahja Jumalalta, pelastus tulee oman sisäisen ja henkilökohtaisen Jumala suhteen kautta. Koska tätä suhdetta ei kukaan ulkopuolinen pysty määrittelemään, kasvattajan tehtäväksi jääkin antaa mahdollisimman paljon kokemuksia anteeksiantamuksesta ja rakkaudesta. (Puolimatka 2008, 54–55.)

Kristillisen ihmiskuvan perusteella ihminen on arvokas omana itsenään omine vahvuuksineen ja heikkouksineen. Kasvatuksella ihmistä ei pyritä muuttamaan arvokkaaksi tai hyväksi, vaan ihminen on omana persoonanaan Jumalalle kelpaava. Luterilaisen käsityksen mukaan ihmiseen ei voida kasvattaa uskoa, vaan usko saadaan Jumalan lahjana. Kasvatusta tarvitaan siirtämään perinteitä, autamaan tiedon sisäistämisessä, kypsyttämään viisautta ja sosiaalisuuteen opet-

telussa. (Riekkinen 2008, 88–89.) Kristilliseen kasvatukseen tärkeimpiä tavoitteita on se, että ihminen oppii hyväksymään itsensä arvokkaana ja ainutlaatuisena, tunnustamaan oman syntisyytensä sekä luottamaan Jumalan armeliaisuuteen.

5.1 Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet

Kristillisellä kasvatuksella on kuusi ulottuvuutta.; opillinen, rituaalinen, kokemuksellinen, eettis-moraalinen, huolenpidollinen ja pedagoginen (KUVIO 2). Kasvatuksen opillisella ulottuvuudella tarkoitetaan kristilliseen uskoon kuuluvien oppien ja uskomusten välittämistä. Tapojen ja perinteiden välittäminen eteenpäin sekä niiden ymmärtämiseen opastaminen kuuluvat kristillisen kasvatuksen rituaaliseen ulottuvuuteen. Kokemukselliseen ulottuvuuteen kuuluvat kokemusten tarjoaminen läsnä olevasta, turvallisesta ja rakastavasta Jumalasta sekä kasvatussuhteen emotionaalinen ilmapiiri. Nämä kolme ulottuvuutta liittyvät kristillisen kasvatuksen hengelliseen puoleen. (Muhonen & Tirri 2009, 77–79.)

KUVIO 2. Kristillisellä kasvatuksella on kuusi ulottuvuutta (Muhonen & Tirri 2009, 77-81).

Kristillisen kasvatuksen inhimilliseen puoleen kuuluvat loput kolme ulottuvuutta. Eettis-moraaliseen ulottuvuuteen sisältyy sekä kristillisten arvojen ja periaatteiden tiedollista opettamista että niiden mukaan elämisen opettelua. Tyypillisiä piirteitä kristillisen kasvatuksen huolenpidolliselle ulottuvuudelle ovat kasvatettavan perustarpeista huolehtiminen ja positiivinen kasvatusilmapiiri. Pedagogiseen ulottuvuuteen sisältyvät kasvatuksessa käytettävät erilaiset sisällölliset ja menetelmälliset ratkaisut ja näiden taustalla vaikuttavat periaatteet ja lähtökohdat. (Muhonen & Tirri 2009, 79–81.)

5.2 Nuortenillat osana kristillistä kasvatusta

Nuortenillat ovat osa seurakunnan kristillistä kasvatustoimintaa ja niissä painottuvat nuorten ohjaaminen kristilliseen uskoon sitoutuneiksi aikuisiksi (Paananen 2005, 117). Nuorteniltojen tarkoituksena on jatkaa rippikoulussa aloitettua kas-teopetusta ja tuoda seurakuntayhteys lähelle nuorta. Nuortenillat ovat nuorille paikka, jossa he voivat harjoitella ja opetella vastuunkantamista vähän kerrassaan. Nuorteniltojen on tarkoitus olla kaikille avoimia, jolloin nuorille voidaan tarjota hyväksymisen kokemuksia hänen taustoistaan tai henkilökohtaisista ominaisuuksistaan riippumatta. (Aspinen, Kovalainen, Määttä, Paananen & Tuominen 2005, 12.) Seurakunnasta riippuen nuortenilta voi tarkoittaa iltaa, jossa on suunniteltua toimintaa, tai iltaa, jossa nuoret saavat vapaasti vain oleskella. Monessa seurakunnassa nuorilla on mahdollisuus osallistua molempiin näistä iltatyypeistä.

Nuorten viihtymiselle nuortenilloissa on havaittu viisi tärkeää asiaa. Nuortenillan aiheen tulisi olla nuoria kiinnostava ja hyvin valmisteltu. Nuorten mielenkiinnon kohteet liittyvät usein nuoruuden kehitystehtäviin, itsenäistymiseen ja seksuaalisuuteen. Nuorteniltojen liittyessä nuoria kiinnostaviin aiheisiin nuoret myös saapuvat mielellään paikalle. Hyvin valmisteltu nuortenilta saa nuoret tuntemaan itsensä tärkeiksi, koska heitä varten on valmisteltu jotakin. Hyvä valmistautuminen iltaan antaa myös työntekijälle paremmat mahdollisuudet kuunnella nuoria,

koska enää illan aikana ei tarvitse keskittyä suunnitteluun liittyviin asioihin. (Aspinen ym. 2005, 12–14; Paananen 2005, 114–116.)

Nuortenillalla on hyvä olla selkeä runko. Nuortenilta, jossa on selkeä rakenne, luo turvallisuuden ja tuttuuden tunnetta nuorille sekä helpottaa työntekijän valmistautumista iltaan. Nuortenillan ilmapiirin pitäisi olla sellainen, että nuorilla on mahdollisuus siellä pysähtyä ja hiljentyä arjen kiireiden keskellä. Nuorilla tulisi olla myös mahdollisuus kohdata muita nuoria. Nuortenillan hartaus saattaa olla nuorelle ainoa mahdollisuus pysähtyä vain olemaan, joten nuortenillassa on tärkeää antaa mahdollisuus myös tähän. (Aspinen ym. 2005, 12–14; Paananen 2005, 114–116.)

6 KEHITYSVAMMAISTEN NUORTENILTOJEN TAVOITTEET

Opinnäytetyöni tavoitteena oli luoda Riihimäen seurakunnassa materiaali, jonka avulla voidaan aloittaa kehitysvammaisten nuorteniltojen pitäminen. Nuorteniltojen perimmäisenä tavoitteena oli luoda kehitysvammaisille nuorille mielekästä toimintaa seurakunnassa. Kehitysvammaisille tarjottu toiminta on useimmiten suunnattu joko lapsille tai aikuisille. Nuorten toiminta on usein unohdettu, vaikka erityisesti nuorille olisi tärkeää olla mukana vertaisryhmätoiminnassa.

Tavoitteet nuorteniltoja varten muokkasin käyttämällä apuna ensimmäisen vuoden isostoiminnan tavoitteita (Sopivan kokoinen iso. Isostoiminnan linjauksia 2001, 384). Isostoiminta on seurakunnan nuorisotyön suosituin työmuoto, joten tavoitteiden muokkaaminen näiden avulla oli luonnollista. Isostoiminnan tavoitteista jätin pois koulutukselliset tavoitteet. Lisäksi lisäsin tavoitteen muuhun seurakunnan nuorisotyöhön integroitumisesta.

Kehitysvammaisten nuorteniltojen tavoitteet ovat vahvistaa nuorten kokemusta seurakuntaan kuulumisesta, saada nuoret viihtymään seurakunnan tiloissa, kasvattaa nuoria seurakunnan hartaus- ja jumalanpalveluselämään sekä parantaa kehitysvammaisten nuorten integroitumista seurakunnan nuorisotyöhön. Näistä tavoitteista kolme ensimmäistä ovat tavoitteita, joiden saavuttaminen ensimmäisen toimintakauden aikana on mahdollista. Nuoret ovat saaneet ensikosketuksensa seurakuntaan kuulumisesta rippikoulussa ja nämä nuortenillat ovat luonnollinen paikka vahvistaa nuorten kokemusta seurakuntaan kuulumisesta. Seurakunnan tiloissa viihtyminen on ensimmäinen askel siihen, että nuoret viihtyvät myös kaikenlaisissa seurakunnan tilaisuuksissa. Hartaus- ja jumalanpalveluselämä ovat seurakunnan toiminnan ydintä, mistä syystä nuorten totuttaminen siihen on tärkeää.

Integraation lisääminen on pitkäaikainen tavoite, koska ensimmäisen kauden aikana on järkevää vahvistaa nuorten yhteenkuuluvuuden tunnetta ja muodostaa heistä ryhmä. Turvallinen ryhmä tukena nuorten on mukavampaa lähteä

seuraavilla toimintakausilla mukaan muuhun nuorten toimintaan entistä enemmän. Integraation taustalla on myös ajatus siitä, että nuorten identiteetin kehityksen kannalta on hyvä olla tekemisissä myös vammattomien nuorten kanssa. Integraatiota voidaan lisätä asteittain sitä mukaa, kun nuoret alkavat tuntemaan oloaan kotoisaksi ja turvalliseksi omassa vertaisryhmässään.

7 KEHITYSVAMMAISTEN NUORTENILTOJEN TOTEUTUMINEN

Idea toteuttaa nuorteniltoja kehitysvammaisille nuorille tuli erään kehitysvammaisen nuoren vanhemmilta. He toivoivat, että Riihimäen seurakunta voisi järjestää perusnuorisotyötä vastaavaa toimintaa, joka kuitenkin vastaisi heidän nuorensa erityisiin tarpeisiin. Idea sai alkunsa siitä, että edellisenä kesänä oli ollut kehitysvammaisten rippikoulu, jonka osallistujille seurakunnalla ei ollut tarjota sopivaa toimintaa. Riihimäen seurakunta lähti kehittämään ideaa ja toimintaa alettiin suunnitella.

Opinnäytetyöni toimintaympäristö oli Riihimäen seurakunta. Se sijaitsee Kanta-Hämeessä ja siihen kuuluu 24 000 ihmistä. Riihimäen seurakunnan toiminta-ajatukseen sisältyy halu palvella kaikkia ihmisiä ja näin ollen se pyrkiikin tarjoamaan monipuolista toimintaa ottaen huomioon erilaisten ihmisten tarpeet. Riihimäen seurakunta järjestää tällä hetkellä nuortentoimintana nuorteniltoja, isoskoulutusta sekä erilaista musiikkitoimintaa. Diakoniatyö järjestää kehitysvammaisille aikuisille suunnattua hengellistä piiriä sekä erilaisia leirejä ja retkiä. (Riihimäen seurakunta 2011.)

Kuulin ideasta aloittaa kehitysvammaisille nuorille suunnatut nuortenillat helmikuun 2011 alussa ja tarjouduin mukaan toteuttamaan nuorteniltoja sekä samalla toteuttamaan ne osana opinnäytetyötäni. Helmikuun puolessa välissä pidimme ensimmäisen työntekijäpalaverin nuortenilloista. Palaveriin osallistuivat nuorteniltoihin lupautuneet seurakunnan työntekijät eli kehitysvammaistyöstä vastaava diakoni ja rippikoulutyöstä vastaava pappi, jotka molemmat olivat olleet edellisenä kesänä töissä kehitysvammaisten rippileirillä. Palaverissa jaoimme vastuut ja sovimme alustavasti käytännön asioista. Päätimme, että nuortenillat olisivat toiminnallisia nuorteniltoja eivätkä oloiltoja. Sovimme, että nuortenillat aloitettaisiin maaliskuun toisella viikolla ja että kevään aikana pidettäisiin kuusi iltaa. Yhden illan kestoksi päätimme puolitoista tuntia, koska tunnissa ei ehdi tehdä juuri mitään, mutta kaksi tuntia on nuorille liian pitkä aika pysyä keskitty-

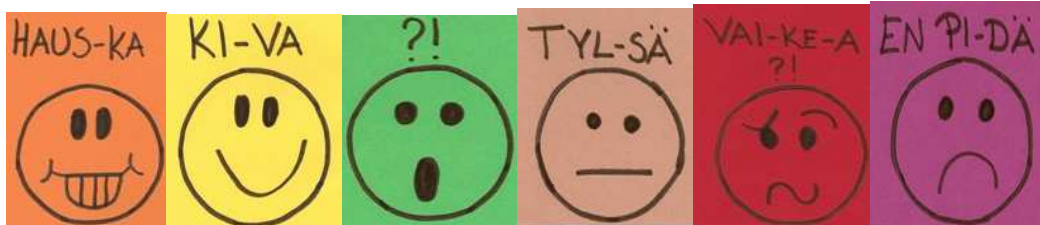
neenä. Illan ajankohdaksi sovimme perjantai-illan kello 17.30–19, koska samana viikonpäivänä samaan aikaan järjestetään myös muuta nuorten toimintaa.

Päätimme myös, että jokaisessa illassa tulisi olla aina paikalla vähintään kaksi työntekijää, jotta kaikkien nuorten turvallisuus ja iltojen sujuvuus voitaisiin taata. Opinnäytetyöni vuoksi minä olin vastuusta iltojen toiminnan suunnittelusta ja diakoni lupautui huolehtimaan iltojen mainostamisesta, ilmoittautumisesta ja muista iltoihin liittyneistä käytännön järjestelyistä. Nuorisotyö osallistui iltoihin tarjoamalla tarvittavat materiaalit. Nuorteniltojen ikärajaksi päätimme rajata noin 15–25 vuotta. Iltoihin olisi halunnut ilmoittautua myös paljon vanhempiakin kehitysvammaisia. Loppujen lopuksi illoissa kävi kuusi 13–23 -vuotiasta nuorta.

Ensimmäisen palaverin jälkeen aloin suunnitella viiden illan aihekokonaisuutta, joka jollakin tavalla yhdistäisi illat toisiinsa ja nuorten käymään rippikouluun. Päädyin kehittämään nuortenillat pelastushistoriateeman ympärille. Saman teeman ympärille rakentuu myös koko kristillinen kasvatus. Pelastushistoria on teemana kehitysvammaiselle nuorelle melko käsitteellinen ja se sisältää paljon abstrakteja, vaikeasti käsitettäviä asioita. Toisaalta siihen sisältyvät kaikki kristillisen uskon kannalta tärkeät asiat, mistä syystä halusin aloittaa nuortenillat tällä teemalla. Lisäksi aiheet olivat suurimmalle osalle nuorista tuttuja myös rippikoulusta, joka oli edellisenä kesänä. Perusteiden jälkeen on hyvä siirtyä käsittelemään seuraavilla toimintakausilla muita teemoja.

Aihekokonaisuuksiksi yksittäisiin kertoihin valitsin luomisen, syntiinlankeemuksen, Jeesuksen elämän ja kuoleman, ylösnousemuksen ja Pyhän Hengen. Nuorteniltojen suunnittelemisen aloitin ensimmäisistä kahdesta, koska halusin käyttää iltojen pitämisestä saamaani kokemusta hyväkseni suunnitellessani kolmea viimeistä iltaa. Näiden viiden illan lisäksi kävimme yhdessä illassa nuorten messussa. Suunnittelin nuortenillat sen olettamuksen pohjalta, että niihin osallistuvat nuoret olisivat lievästi, keskiasteisesti tai vaikeasti kehitysvammaisia. Olin kuitenkin varautunut muuttamaan suunnitelmaani, jos ilmoittautuneiden nuorten joukossa olisi ollut syvästi kehitysvammaisia.

Sain palautetta nuortenilloista keskustelemalla lyhyesti iltojen kulusta työntekijöiden kanssa iltojen päätteeksi. Lisäksi pyysin nuorilta palautetta ensimmäisestä ja viimeisestä illasta kuvakorteilla (KUVA 1).

KUVA 1. Mielpidekuvien avulla sain nuorilta palautetta.

Viimeisen illan päätteeksi myös keskustelimme nuorten kanssa siitä, mikä kevään illoissa oli ollut mukavaa ja mikä ei ollut ollut ihan niin kivaa. Alun perin minun piti kerätä palautetta kuvakorteilla jokaisesta illasta, mutta monesti illan päätteeksi nuorilla oli jo kiire kotiin tai vanhemmat olivat jo heitä hakemassa, joten korttien käyttäminen ei käytännössä onnistunut. Lisäksi tarkoitukseni oli kerätä muilta työntekijöiltä kirjallista palautetta jokaisen illan jälkeen, mutta palautteen kirjallinen kerääminen yhdeltä tai kahdelta työntekijältä tuntui turhalta. Tästä syystä päätinkin, että kerään palautetta työntekijöiltä kirjallisesti vasta valmiista materiaalistani, jonka olen muokannut omien kokemusteni, nuorten palautteen ja työntekijöiden kanssa käytyjen keskustelujen perusteella. Tällöin he myös voivat antaa palautetta niiden iltojen sisällöstä, joissa he eivät olleet paikalla.

Saamani suullisen palautteen perusteella viimeistelin ensimmäistä versiotani materiaalipaketista kesän 2011 ajan. Syyskuun lopulla lähetin materiaalin muille työntekijöille kommentoitavaksi. Lokakuun puoleen väliin mennessä sain muilta työntekijöiltä kirjalliset kommentit materiaalin ensimmäiseen versioon. Työntekijät kommentoivat jokaisen suunnitellun illan toimintoja kokemuksensa perusteella. Tämän palautteen avulla viimeistelin materiaalista lopullisen version (LIITE 1).

8 NUORTENILTOJEN RAKENNE

Jokainen nuortenilta rakentuu samalla kaavalla. Monille kehitysvammaisille on tärkeää, että asiat etenevät aina samalla tavalla. Tämä luo nuorille turvallisuuden ja tuttuuden tunnetta. Iltojen edetessä oli selkeästi havaittavissa, että nuorten oppiessa iltojen rakenteen he pystyivät rentoutumaan ja keskittymään paremmin, kun he tiesivät, mitä toimintaa oli edessä. Kun rakenteesta poikettiin viimeisillä kerroilla, illat olivat huomattavasti levottomampia. Jokainen nuortenilta koostuu Startista, Raamiksesta, Toiminnasta ja Hartaudesta.

Startin tarkoituksena on saada nuoret orientoitumaan edessä olevaan iltaan ja sen aiheeseen. Alkulaulu on hyvä tapa aloittaa yhteinen ohjelma ja se on selkeä merkki nuorille yhteisen ohjelman alkamisesta. Alkulauluina käytettiin rippikoulusta tuttuja lauluja Elämän siiville -laulukirjasta. Nuoret pitivät laulamista ja usein yhden alkulaulun sijaan lauloimmekin muutaman laulun. Laululla aloittaminen helpotti myös myöhässä tulevien nuorten liittymistä mukaan. Alkulaulun jälkeen vuorossa on ryhmätaulu. Siihen jokainen ryhmäläinen oli saanut piirtää itsensä ensimmäisellä kerralla. Taulun avulla käytiin konkreettisesti läpi paikalla- ja poissaolijat.

Raamiksessa pureudutaan päivän aiheeseen Raamatun avulla. Monesti kehitysvammaisten kanssa käytetään lastenraamattuja, mutta mielestäni Raamatun kertomukset ovat tämän nuorteniltakokonaisuuden teemojen osalta riittävän selkeitä kertomuksia sellaisenaan käytettäväksi. Raamisten tavoitteena on muistuttaa nuorten mieleen Raamatun keskeisiä tapahtumia ja pohtia sitä, millä tavoin ne liittyvät heidän elämäänsä. Jokaiseen Raamikseen liittyy jotakin konkreettista nähtävää, tehtävää tai kosketeltavaa, jotta Raamatun kertomusten kertaaminen olisi nuorille mielekkäämpää ja helpompaa. Tekeminen ja näkeminen paransivat huomattavasti nuorten keskittymiskykyä iltojen aikana, pelkkä kertomusten kuunteleminen ja niistä keskusteleminen oli huomattavasti hankalampaa.

Toiminta -osuuden tarkoituksena on tarjota nuorille mukavaa yhdessä tekemistä, joka jollakin tavoin liittyy päivän aiheeseen ja edesauttaa nuorten kokemusta siitä, että seurakunnan tiloissa voi viihtyä hyvin. Yhdessä tekeminen lisää myös ryhmän sisäistä yhteenkuuluvuuden tunnetta. Erityisesti toimintaosuudet saivat nuoret innostumaan illoista. He nauttivat erilaisista tekemisistä sekä ryhmässä että yksin. Ennen hartautta on varattu aikaa viettää iltapalaa. Tällä tavalla ennen hartautta on sellaista toimintaa, jonka pituutta säätelemällä voidaan varmistaa, että hartauden pitämiseksi jää sopivasti aikaa. Iltapalalla nuoret saavat viettää aikaa keskenään ilman ohjattua toimintaa.

Hartauden tarkoituksena on kasvattaa nuoria hartauselämään. Hartaus on hyvä tapa päättää illat ja se on selkeä viesti nuorille illan päättymisestä. Hartaudessa on hyvä vetää yhteen illan tapahtumia ja käyttää mahdollisimman paljon hyväksi erilaisia havainnollistavia välineitä. Sisaruspiiri on monelle tuttu jo rippikoulusta, joten illan päättäminen samalla tavalla kuin se on rippikoulussakin päätetty luo turvallisuuden ja jatkuvuuden tunnetta.

Sisaruspiirissä pidetään käsiä toisen käsissä ristissä niin, että vasen käsi on päällä. Piirissä hiljennytään yhdessä ja voidaan esimerkiksi laulaa joku laulu. Piiri päätetään hyvän yön toivotukseen ja siitä irtaudutaan nostamalla kädet ylös ja kääntämällä selkä piirin keskustaan. (Suomen partiolaiset ry 2009.) Kevään aikana hartaudet jäivät pitämättä, koska aikataulut ja iltojen tapahtumat estivät suunnitellun hartauden pitämisen. Loppujen lopuksi luovuin hartauksien suunnittelusta koenuorteniltoihin, koska niiden pitämiseen ei ollut järkevää tilaa eikä riittävästi aikaa. Varsinaisen hartauden tilalla pidimme kuitenkin illan lopuksi hiljentymishetken sisaruspiirissä, jossa kertosimme illan tapahtumia ja lauloimme iltalaulun. Hartauden puuttuminen nuortenilloista kuitenkin johti kuitenkin siihen, että nuorten kasvattaminen hartauselämään jäi hyvin ohueksi.

9 NUORTENILTOJEN SISÄLTÖ

9.1 Luominen

Ensimmäisellä kerralla keskityimme luomiskertomuksen lisäksi erityisesti ryhmähengen luomiseen. Paikalle saapui ensimmäisellä kerralla neljän nuorta. Kaikki työntekijät olivat paikalla ensimmäisellä kerralla, jotta kaikki tulisivat nuorille tutuiksi heti alusta lähtien. Ryhmähenkeä pyrimme luomaan yhteisillä leikkeillä ja käyttämällä reilusti aikaa kuulumiskierrokseen. Leikkeinä Hedelmäsa-laatti ja Läpsy olivat nuorille jännittäviä, koska heistä oli todella jännittävää joutua keskelle ja olla muun ryhmän huomion keskipisteenä. Kuitenkin leikkien avulla saatiin rentoutettua tunnelmaa ja nuorista oli hauskaa, kun työntekijät ”joutuivat” keskelle. Leikit myös muistuttivat nuoria rippikoulutunnelmista.

Raamiksens aluksi luin luomiskertomuksen, jonka jälkeen nuorten kanssa muisteltiin, mitä kaikkea Jumala siinä loi ja missä järjestyksessä. Tauluun lisättiin elementtejä sitä mukaa, kun luomiskertomus eteni, ja nuoret saivat itse tulla sijoittamaan kuvat tauluun. Konkreettinen tekeminen muistelun tukena vaikutti nuorista mielekkäältä ja piti heidän mielenkiintoaan yllä. Muidenkin työntekijöiden mielestä nuorten mukaan ottaminen taulun täyttöön oli tärkeää:

Osallistaminen on kyllä tärkeä juttu ja pitää mielenkiinnon yllä, samalla vilkas, vaikeasti paikallaan pysyvä nuori saa liikkua... (Työntekijä)

Raamiksens jälkeen toimintana oli tarkoitus olla askartelu, jossa jokainen nuori olisi askarrellut oman kuvansa pahvista kankaasta. En kuitenkaan ollut tehnyt valmiiksi malliesimerkkiä tuotoksesta, joten nuoret eivät täysin ymmärtäneet, mitä heidän tulisi tehdä. Jokainen nuori kuitenkin teki jotakin, joka heille tuli mieleen omasta itsestä. Kaksi nuorista piirsi kuvia, yksi teki avustettuna varsinaisen askartelun ja yksi teki lumihiihtaleita paperista. Vaikka tuotokset eivät olleet aivan sitä, mitä olin etukäteen ajatellut, jokainen nuori kuitenkin nautti tekemisestään.

Ensimmäisellä kerralla iltapalan paikka oli vielä illan päätteeksi, mikä aiheutti levottomuutta ryhmässä. Lisäksi iltapala oli liian tukeva, koska tarjolla oli lämpimiä voileipiä. Huomasimme, että pienempikin iltapala on riittävä ja siirtämällä sen alkuun pystyimme rauhoittamaan illan kulkua. Ensimmäisen nuortenillan perusteella teimme muutoksen alkuperäiseen rakennesuunnitelmaan ja siirsimme iltapalan illan alkuun.

Pyysin nuorilta palautetta illasta kuvakorttien avulla, joista nuoret saivat valita mielipidettään parhaiten kuvaavan vaihtoehdon. Yksi nuorista valitsi kuvan, joka tarkoitti, että nuortenillassa oli ollut vaikeita asioita ja kaksi nuorista kuvan, jonka mukaan heillä oli ollut illassa kivaa. Yksi nuorista ei halunnut valita kuvaa. Monet illassa käsitellyistä asioista olivat varmasti nuorille vaikeita. Lisäksi nuoren on varmasti ollut vaikeaa olla uudessa tilanteessa ja esimerkiksi askartelun ohjeistus ei ollut riittävän selkeä.

9.2 Syntiinlankeemus

Toisessa nuortenillassa paikalla oli samat neljä nuorta kuin ensimmäiselläkin kerralla ja kaksi työntekijöistä. Raamiksessa kerroin omin sanoin syntiinlankeemuskertomuksen piirtäen siitä samalla sarjakuvaa. Nuoret olivat kiinnostuneita kertomuksesta ja kuvista ja he elivät siinä mukana. Loppupalautteessa viimeisellä kerralla yksi nuorista sanoikin, että sarjakuvan piirtäminen ja kuunteleminen oli ollut yksi parhaista asioista, joita nuortenilloissa oli tehty.

Syntiinlankeemuskertomuksen jälkeen keskustelimme nuorten kanssa siitä, mistä tietää mikä on väärin ja mitä väärin tekemisestä seuraa. Keskustelu nuorten kanssa oli vaikeahkoa, koska käsiteltävät asiat olivat hiukan liian etäisiä heidän elämäänsä nähden. Materiaalia varten muutin kysymyksiä käsittelemään läheisemmin ja konkreettisemmin heidän elämäänsä, jolloin heidän on helpompi keskustella asioista.

Toimintana toisessa nuortenillassa oli peli-ilta. Peli-illan pelinä oli Hyvä vai Paha -lautapeli, jonka teemat liittyvät syntiinlankeemukseen ja sen seurauksiin. Nuoret nauttivat lautapelin pelaamisesta. Heitä ei haitannut, vaikka lautapeliin liittyvät rangaistukset eivät olleet etukäteen testattuja, mistä johtuen pelissä eteneminen oli lähes mahdotonta ja peli kesti todella kauan. Materiaalia varten muokkasin pelistä paremmin pelattavan version, mikä oli myös muista työntekijöistä hyvä asia.

9.3 Vierailu nuorten Moonlight -messussa

Moonlight -messu on nuorten oma messu, jonka toteuttamisesta vastaavat nuoret itse. Musiikista vastaa seurakunnan nuorisomuusikon johdolla nuorista koottu bändi. (Riihimäen seurakuntanuoret 2011.) Nuorten messu –vierailun tarkoituksena oli toimia aloitusaskeleena kehitysvammaisten nuorten integroitumiselle muuhun seurakunnan nuorisotoimintaan. Messussa nuoret voivat osallistua juuri omalla tasollaan ja sillä tavalla kuin he haluavat. Messuun osallistumisen tavoitteena oli myös antaa nuorille mahdollisuus osallistua jumalanpalveluselämään tavalla, joka tuntuu heistä mielekkäältä. Tavalliseen sunnuntaijumalanpalvelukseen osallistuminen harvoin lisää nuorten mielenkiintoa jumalanpalveluksiin.

Ennen lähtöä Moonlight –messuun kävimme nuorten kanssa läpi, mitä kaikkea messun aikana tulisi tapahtumaan. Tällä tavoin he pystyivät valmistautumaan ja ennakoimaan, mitä kaikkea messun aikana olisi odotettavissa. Tämän tarkoituksena oli se, että heillä olisi turvallinen olo messun aikana. Messussa oli läsnä viisi nuorta, joista yksi oli paikalla ensimmäistä kertaa. Työntekijöitä oli kaksi. Messun jälkeen, kun kysyin nuorilta, mitä mieltä he olivat messusta, mielipiteet olivat selvästi myönteiset. Parasta heidän mielestään olivat laulut ja kaikkein huonoin asia se, että musiikki oli liian kovalla. Myös viimeisen kerran palautekeskustelussa tuli ilmi, että nuorten mielestä messussa vieraileminen oli ollut mukava kokemus.

9.4 Jeesuksen elämä ja kuolema

Neljännessä nuortenillassa oli läsnä kolme nuorta ja kaksi työntekijää. Illan raamiksessä kertosin Jeesuksen elämän tapahtumat tekemällä Jeesuksen elämän punaisen langan. Punaisen langan tein ripustamalla erilaisia Jeesuksen elämään liittyviä asioita punaiselle pyykkinarulle. Esineet olivat sellaisia, että nuoret saivat koskea, katsella ja tarkastella niitä läheltä ennen kuin ne laitettiin narulle. Nuoret myös saivat arvuutella, mihin elämän tapahtumaan eri esineet liittyivät. Nuorista oli hauskaa katsella ja kosketella erilaisia kuvia ja esineitä, joita narulle ripustettiin. He myös keskittyivät hyvin. Punainen lanka oli myös toisen paikalla olleen työntekijän mielestä kiva juttu. Langan tekeminen jäi kuitenkin melko irralliseksi illan muusta toiminnasta, joten lisäsin materiaaliin vielä Kim –leikin pyykkinarun tavaroilla. Samalla tulee vielä kerrattua, mihin asioihin tavarat oikeastaan liittyivätkään.

Toimintaosassa oli tällä kerralla ryhmäkilpailu, jossa yhteisenä tehtävänä oli saada koottua kaikki palat Jeesusta esittävään palapeliin. Nuorilla oli yhteensä neljä tehtävää, jotka heidän piti suorittaa saadakseen palapelipalat ja tämän jälkeen vielä koota palapeli. Palapelin kokoaminen osoittautui vaikeaksi, koska monella oli vaikeuksia hahmottamisessa. Tämä tuli esille myös työntekijäpalautteissa:

Palapelijuttu osoittautui aika vaikeaksi – hahmottaminen ei tunnu olevan kaikille helppoa. Ja silloin turhautuu ja tulee levoton olo. (Työntekijä)

Palapelin kuvan pitäisikin olla mahdollisimman selkeä. Palkinnoksi he saivat pienet karkkirasiat. Koska kilpailu oli yhteinen ryhmäkilpailu, nuoret osallistuivat siihen mielellään. Ryhmässä syntyi joukkuehenkeä ja he kannustivat toisiaan tehtävissä.

9.5 Ylösousemus

Ylösousemuskerran aloitimme muovailemalla ristit, joista tehtiin kaulakorut. Aloitimme illan toimintaosuudella, koska ajatuksena oli, että ristit olisi ehtinyt kuivata uunissa tämän kerran aikana ja vielä maalata tämän kerran päätteeksi. Ristien muovailu osoittautui kuitenkin odotettua vaikeammaksi, joten niiden maalaaminen piti jättää seuraavaan kertaan. Rististä olisikin kannattanut tehdä oikeankokoinen mallikappale, josta mallia katsomalla nuorten olisi ollut helpompi tehdä ristinsä. Teimme illan lopuksi nuorten kanssa vielä kaulanauhat ristejä varten. Illassa oli paikalla neljä nuorta, joista yksi oli paikalla ensimmäistä kertaa. Lisäksi paikalla oli kaksi työntekijää, joista toinen oli diakonin sijainen ja toista kertaa kehitysvammaisten nuortenillassa. Uusi työntekijä aiheutti nuorissa hiukan levottomuutta, koska hän oli heille vielä vieras.

Raamiksessa käsitelimme ylösousemusta kertaamalla tarkasti, mitä se oikeastaan edes tarkoittaa. Lisäksi keskustelimme siitä, tapahtuuko tällaisia ihmeitä useinkin ja mitä Jeesuksen ylösousemuksesta oikeastaan seurasikaan. Näitä seurauksia kävimme läpi konkreettisemmin täydentämällä syntiinlankeemuskerrolla tehtyä sarjakuvaa vielä yhdellä kuvalla. Kertasimme myös, mitä sarjakuvassa oli aikaisemmin tapahtunut. Sarjakuva oli hyvä tapa vetää yhteen edellisten kertojen sisältö ja kerrata myös uuden nuoren kanssa, mistä asioista olimme jo kevään aikana puhuneet. Tämä tuli esille myös palautteessa:

Samojen kuvien käyttö useammalla kokoontumiskerralla on tosi hyvä juttu! (Työntekijä)

9.6 Pyhä Henki

Viimeisellä kerralla paikalla oli viisi nuorta ja kaikki kolme ohjaajaa. Koska viimeisellä kerralla pidimme päättäjäiset, päätimme, että olisi mukavaa, että kaikki kolme ohjaaja olisivat paikalla. Raamiksella aloitimme kertomuksella Pyhän Hengen vuodattamisesta. Tämän jälkeen keskustelimme siitä, että tämä tapahtuma oli oikeastaan kirkon syntymäpäivä. Keskustelimme myös siitä, mitä syn-

tymäpäivillä yleensä tapahtuu ja mitä samaa omilla synttäreillä ja kirkon synttäreillä oikeastaan on. Keskustelussa nuoria selvästi hämmensi se, että käytin seurakunnasta puhuessani sanaa kirkko. Kirkko sana tarkoitti heille konkreettisesti kirkkorakennusta, joten heidän oli ymmärrettävästi vaikeaa käsittää, että nämä ensimmäiset synttärit olivat parituhatta vuotta sitten. Materiaalissa muutinkin kirkko -sanan seurakunta -sanaksi. Syntymäpäivästä puhuminen sai nuoret kiinnostumaan aiheesta.

Toimintaosuudessa vietimme kirkon syntymäpäiviä. Tein iltaa varten suklaapiirakkaa, jonka jokainen nuori sai koristella haluamansa mukaiseksi synttäriläiskeksi. Nuoret vaikuttivat viihtyvän hyvin piirakan koristelussa ja syömisessä. Illan rento ilmapiiri kuitenkin aiheutti nuorissa levottomuutta. Synttäreiden lisäksi maalasimme loppuun edellisellä kerralla aloitetut ristit. Ristit olisi kuitenkin kannattanut maalata heti illan aluksi, koska

osa nuorista tekee niin paksun kerroksen, että se ei ehdi millään kuivua. Maalaaminen kannattaa tehdä ensimmäisenä tällä kerralla.
(Työntekijä)

Illan lopuksi pyysin nuorilta palautetta koko kevään nuortenilloista kuvakorttien avulla. Kolme nuorista valitsi kuvakseen kivaa kuvaavan kortin ja kaksi hauskaa kuvaavan. Palautteen avulla nuorteniltojen sisällöistä ei voida tehdä kovin suuria päätelmiä. Voidaan kuitenkin ajatella, että illat ovat olleet sellaisia, että nuoret ovat viihtyneet niissä.

Pyhä Henki on teemana nuorille vaikeaa käsittää, ja materiaalin muutinkin kerran sisältöä käsittelemään tarkemmin Hengen Hedelmiä. Idea tämän kerran uudistamiseen tuli työntekijöiden palautteesta:

Haasteena on visualisoida/konkretisoida Pyhään Henkeen liittyviä asioita. Voisiko Hengen hedelmistä ottaa kiinni ja tarkastella vaikka hedelmiä, joissa on kaikissa valuvika, niin kuin meissäkin on itse kussakin. Ja silti ne ovat käyttökelpoisia, niin kuin mekin Jumalan silmissä... (Työntekijä)

Tarkoituksena olisi tuoda nuorteniltaan erilaisia hedelmiä, joissa kaikissa on kuitenkin jotain vikaa, esimerkiksi madon reikä, outo ulkomuoto tai muuta vastaavaa. Voisimme maistella erilaisia hedelmiä ja todeta, että kyllä ne ovat sisältä aivan hyviä ja käyttökelpoisia, vaikka niissä päältäpäin onkin jotakin vikaa. Konkreettisista hedelmistä voisimme sitten siirtyä siihen, että meissä ihmisissäkin saattaa olla samalla tavalla päältä katsottuna vikoja, mutta Jumalan silmissä me näistä vioista huolimatta olemme käyttökelpoisia ja hyviä. Illassa voitaisiin edelleen viettää synttäreitä, mutta keskustelu voisi pyöriä enemmän hedelmien ympärillä.

10 POHDINTA

10.1 Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Yksi kehitysvammaisten nuorteniltojen tavoitteista oli vahvistaa nuorten kokemusta seurakuntaan kuulumisesta. Osittain tähän tavoitteeseen voitiin vastata jo siten, että seurakunta järjesti nuorille toimintaa, jossa huomioitiin heidän erityistarpeensa. Tällä tavalla nuoret saivat kokemuksen siitä, että he ovat niin tärkeä osa seurakuntaa, että heille järjestetään omaa toimintaa. Lisäksi seurakuntaan kuulumisen kokemusta vahvisti myös vierailu nuorten messussa, jossa he saivat kokea olevansa myös osa isompaa yhteisöä.

Toinen nuorteniltojen tavoite oli saada nuoret viihtymään seurakunnan tiloissa. Nuorteniltojen sisältö oli nuorten palautteen perusteella mielekästä, joten nuoret ovat varmasti viihtyneet siinä tilassa, jossa heidän toimintaansa järjestettiin. Toisaalta seurakunnalla on paljon myös sellaisia tiloja, joissa nuoret eivät nuorteniltojen aikana käyneet, joten viihtyminen muissa seurakunnan tiloissa ei ole edes ollut mahdollista. Nuorten kanssa olisi voitu käydä tutustumassa esimerkiksi nuorten tiloihin tai hautausmaahan.

Kolmas tavoite oli kasvattaa nuoria seurakunnan hartaus- ja jumalanpalveluselämään. Nuorteniltojen toteutuksessa hartaudet jäivät pitämättä. Tästä johtuen nuorten totuttaminen hartauselämään ei onnistunut. Nuoret osallistuivat kuitenkin nuorten messuun, jossa he pääsivät kevyemmällä tavalla tutustumaan seurakunnan tarjoamaan jumalanpalveluselämään. Materiaalissa hartauselämän toteutuminen on huomioitu siten, hartauksien toteuttamiselle on varattu enemmän aikaa.

Kehitysvammaisten nuorten integroituminen nuortentoimintaan toteutui ainoastaan nuorten messuun osallistumisessa. Ryhmän muotoutumisen kannalta ei ollut järkevää käydä ensimmäisen kevään aikana useammassa nuorten tilaisuudessa. Jatkossa vierailut nuorten messussa ovat edelleenkin hyvä tapa liit-

tyä mukaan seurakunnan muuhun nuortentoimintaan. Tämän lisäksi erilaiset toiminnalliset illat voisivat olla hyviä tapoja osallistua muuhun nuorisotyöhön. Tällöin nuorilla olisi jotakin yhteistä tekemistä, jonka puitteissa he voisivat tutustua toisiinsa. Toiminnalliseen nuorteniltaan osallistuminen olisi ollut siirtymistä toiminnallisesta integraatiosta kohti sosiaalista integroitumista. Lisäämällä integroitumiskertoja vähitellen ja nuoria kuunnellen, muiden nuorten kanssa toimimisesta voitaisiin muodostaa nuorille mielekäs kokemus.

Nuorteniltojen toteutus onnistui hyvin siinä suhteessa, että nuoret viihtyivät illoissa ja edelleen jatkoivat niihin osallistumista seuraavana syksynä. Iltoihin myös osallistui riittävästi nuoria, jotta toimintaa oli järkevää jatkaa. Koska ensimmäisissä nuortenilloissa kerrattiin rippikoulun ydinkohdat, seuraavana toimintakautena voidaan edetä perusasioista hiukan eteenpäin. Nuorteniltojen teemat voisivat tulla esimerkiksi kirkkovuoden kulusta. Jos illan teemaksi otettaisiin esimerkiksi tulevan sunnuntain evankeliumiteksti, niin se tukisi myös nuorten integroitumista seurakunnan jumalanpalveluselämään niissä tapauksissa, kun nuoret perheensä kanssa osallistuisivat esimerkiksi sunnuntaijumalanpalvelukseen. Jumalanpalveluksessa käsiteltäisiin nuorelle nuortenillasta tuttua aihetta. Lisäksi tätä kaavaa voitaisiin käyttää useiden vuosien ajan, koska evankeliumitekstit vaihtuvat vuosikertojen mukaan.

10.2 Opinnäytetyön toteutumisen arviointia

Haasteellisinta nuortenilloissa oli raamisten konkretisointi ja niiden liittäminen nuorten elämään. Raamishetkien suunnitteluun oli todella vaikea löytää materiaalia, jota olisi voinut käyttää suunnittelun lähtökohtana. Tästä johtuen jouduin käyttämään paljon aikaa siihen, että löysin erilaisia tapoja visualisoida Raamatun kertomuksia nuoria kiinnostavalla tavalla. Lisäksi aiheiden liittäminen nuorten elämään oli todella haastavaa ja se monesti jäikin hyvin pintapuoliseksi. Nuorteniltoja suunnitellessani olisin voinut hyödyntää enemmän lapsille suunnattuja materiaaleja, koska niistä olisi voinut saada parempia ideoita käsiteltävien aiheiden yksinkertaistamiseen ja konkretisoimiseen.

Haasteellista nuortenilloissa oli myös niiden aikatauluttaminen. Oli hyvin vaikeaa suunnitteluvaiheessa arvioida sitä, kuinka kauan aikaa mihinkin toimintaan pitäisi varata. Yleensä illan kuluessa huomasinkin, että suunnittelemani aikataulut eivät pitäneet paikkaansa. Yleensä aikaa meni kaikkeen huomattavasti enemmän kuin olin ajatellut, mutta toisaalta taas jotkin asiat menivät huomattavasti nopeammin kuin olin ajatellut. Nuorten vireystila vaikutti ratkaisevasti siihen, millä tavalla iltojen kulku rakentui. Suunnitelmaa oli aina oltava valmis muokkaamaan nuorten tarpeiden mukaan. Jos nyt suunnittelisin nuorteniltoja, kirjaisin itselleni ylös suunnitellun aikataulun, jolloin materiaalia laatiessani voisin paremmin hyödyntää aikataulussa tapahtuneita muutoksia. Lisäksi huolehtisin myös siitä, että aikataulu ei menisi nuortenilloissa liian tiukalle.

Palautteen keräämisen nuortenilloista olisin voinut suunnitella paremmalla tavalla. Jos nyt aloittaisin opinnäytetyöni uudelleen, suunnittelisin illat siten, että jokaisessa nuortenillassa olisi aikaa kerätä nuorilta palautetta. Palautteen keräämisessä käyttäisin apuna kuvakortteja, joiden pohjalta nuorten kanssa voitaisiin keskustella. Pelkillä kuvakorteilla pyydettyä palaute jää aivan liian pintapuoliseksi. Materiaalipakettia jalostaessani jäinkin kaipaamaan nuorten kokemuksia iltojen eri osuuksista. Palautteen kerääminen jälkikäteen olisi ollut mahdotonta, joten minun täytyi tyytyä saamaani palautteeseen.

Illoissa olleiden työntekijöiden palaute oli materiaalin kannalta tärkeää. Näin pystyin huomioimaan myös työntekijöiden tarpeet materiaalia suunnitellessani ja sain myös tukea omille havainnoilleni nuortenilloissa. Nuorten palautteen ja illoissa olleiden työntekijöiden lisäksi keräisin palautetta materiaalista myös muilta seurakunnan työntekijöiltä. Tällöin saisin palautetta myös sellaisilta työntekijöitä, joilla ei ole kokemusta työskentelystä kehitysvammaisten kanssa. Tällaisen palautteen avulla olisin saanut materiaalin tekoon näkökulman, jonka avulla olisi huomioitu myös sellaisten työntekijöiden tarpeet, jotka haluaisivat tehdä kehitysvammatyötä, vaikkei heillä ole siitä kokemusta.

Nuorteniltojen kokonaisuuteen lisäisin vielä nuorten messun lisäksi toisen integroitumismahdollisuuden. Integraation jatkuminen seuraavana syksynä on osoit-

tautunut haasteelliseksi, koska nuoret eivät osallistu nuorteniltoihin yhtä säännöllisesti kuin niiden alkuvaiheessa. Yksi vaihtoehto integroitumisen helpottamisessa olisi pyytää jotakuta nuorisotyössä työskentelevää vierailemaan nuortenillassa ja toteuttamaan jotakin omaan erikoisalaansa liittyvää toimintaa. Integraation jatkuminen seuraavalla toimintakaudella olisi myös luontevampaa, kun siitä olisi jo jotakin kokemusta sekä nuorilla että nuorisotyön työntekijöillä. Nuorten kanssa voitaisiin myös käydä lyhyellä vierailulla nuorten tiloissa, jolloin nämä tilat olisivat heille tutut, kun lähdetäisiin vierailemaan muuhun toimintaan.

10.3 Ammatillinen kehitys opinnäyteprosessin aikana

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön osaamiskompetenssit jaetaan neljään osa-alueeseen: hengellisen työn osaamiseen, pedagogiseen osaamiseen, yhteisölliseen ja yhteiskunnalliseen osaamiseen sekä kehittämisosaamiseen. Opinnäyteprosessin aikana kehityin ammatillisesti jokaisella osa-alueella. Hengellisen työn osaamisen alle kuuluvat ihmisarvon kunnioittaminen ja työn motiivien arviointi. Työ kehitysvammaisten parissa kehittää erityisesti kunnioittamaan kaikkia ihmisiä arvokkaina olentoina. Lisäksi opinnäyteprosessin aikana arvoin jatkuvasti työn motiiveja ja yritin jatkuvasti pitää mielessäni sen, kenen vuoksi ja mistä syystä nuorteniltoja oikeasti suunnittelin. Motiivien eettisen pohdinnan kannalta oli tärkeää, että tein työtä kehitysvammaisten nuorten tarpeiden vuoksi.

Pedagogisessa osaamisessa opinnäytetyön tekeminen kehitti erityisesti erilaisten oppijoiden ohjaamistaitoja sekä yksilön kehityksen tukemista. Jokaisella nuorteniltaan tulleella nuorella oli omat erityispiirteensä, jotka piti ottaa huomioon nuorteniltojen ohjaamisessa. Tämän lisäksi ohjaamisessa ja avustamisessa iltojen aikana piti myös huomioida nuoren kehitykseen liittyvät tarpeet. Nuorteniltojen yleisenä tavoitteena on jatkaa rippikoulussa aloitettua kasteopetusta, mistä johtuen pääsin opinnäytetyöni aikana kehittämään kasteopetuksen osaamistani. Tätä tuki erityisesti se, että nuorteniltoja varten jouduin tiivistämään ja pelkistämään kasteopetusta mahdollisimman yksinkertaiseen muotoon.

Sosiaalipedagoginen osaaminen kuuluu yhteisöllisen ja yhteiskunnallisen osaamisen osa-alueeseen ja sen sisälle kuuluvat esimerkiksi osallistava toiminta, erityisen tuen tarpeen tunnistaminen ja vuorovaikutustaidot. Tähän osa-alueeseen kuuluu myös rakenteellisen vaikuttamisen ulottuvuus. Opinnäytetyöni avulla pääsin kehittämään ammatillisia taitojani osallistavan toiminnan osalta. Nuorteniltoja suunnitellessani pyrin ottamaan huomioon, että kehitysvammaisille nuorille on tärkeä tuntea olevansa osallisia nuortenillassa. Usein he voivat kokea olevansa toiminnan kohteina, mutta nuortenilloissa pyrin siihen, että heillä olisi mahdollisimman paljon mahdollisuuksia osallistua toimintaan. Työskentely sellaisten nuorten kanssa, joilla on erityisen tuen tarpeita, auttaa ottamaan huomioon nuorten erityistarpeita myös perusnuorisotyössä. Kehitysvammaisille nuorille suunnattujen nuorteniltojen aloittaminen vaikuttaa osittain myös yleiseen seurakunnalliseen rakenteeseen, jonka mukaan kehitysvammatyö on vain osa diakoniatyötä. Tämän työn avulla kehitysvammatyötä tuodaan tietoisesti osaksi myös esimerkiksi seurakunnan nuorisotyötä ja jumalanpalveluselämää.

Opinnäytetyöni aikana käytin jatkuvasti tutkivaa, kokeilevaa ja arvioivaa työtettä. Kokeilin nuorteniltojen pitämisessä uusia tapoja, joiden toimimisesta en voinut olla varma. Jokaisen toiminnan jälkeen arvioin onnistumista, jonka jälkeen tarpeen mukaan muutin materiaaliani. Tämä toiminta kehitti ammatillista osaamistani kehittämisosaamisen osa-alueelta. Lisäksi opin jatkuvasti opinnäytetyöprosessini aikana uutta ja jouduin tarkasti suunnittelemaan ajankäyttöäni. Opinnäytetyöni jälkeen arvioin omaa työtäni ja toimintaani entistä tarkemmin pystyen entistä ottamaan oman arviointini toiminnan jatkumisessa.

LÄHTEET

- Aaltonen, Marjo; Ojanen, Tuija; Vihunen, Riitta & Vilén, Marika 2007. Nuoren aika. Helsinki: WSOY.
- American Association on Intellectual and Developmental Disabilities 2010. Definition of Intellectual Disability. Viitattu 24.2.2011
http://www.aaid.org/content_100.cfm?navID=21
- Aspinen, Mika; Kovalainen, Sirkku; Määttä, Petri; Paananen, Terhi & Tuominen, Hans 2005. Risteys – materiaalia nuorteniltoihin. Helsinki: LK-kirjat.
- Jääskeläinen, Ilkka 2002. Diakoniatoiminnan muodot. Teoksessa Riitta Helosvuori, Esko Koskenvesa, Pauli Niemelä ja Juhani Veikkola (toim.) Diakonian käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 192–232.
- Kaski, Markus; Manninen, Anja & Pihko, Helena 2009. Kehitysvammaisuus. Helsinki: WSOY.
- Kauppila, Reijo A. 2005. Vuorovaikutus ja sosiaaliset taidot. Vuorovaikutusoppa pettajille ja opiskelijoille. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kirkko kaikille. Suomen evankelisluterilaisen kirkon vammaispoliittinen ohjelma 2003. Viitattu 30.10.2011
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/085D3BB558CC48ACC225787100537503/\\$FILE/KIRKKO%20KAIKILLE%20hyv%E4ksytty%20kirkko%20hallituksessa%2013082003.rtf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/085D3BB558CC48ACC225787100537503/$FILE/KIRKKO%20KAIKILLE%20hyv%E4ksytty%20kirkko%20hallituksessa%2013082003.rtf)
- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 1977/519, 23.6.1977. Viitattu 24.2.2011
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1977/19770519>
- Matero, Marja 2006. Kehitysvammaisuus. Teoksessa Marita Malm, Marja Matero, Marjo Repo ja Eeva-Liisa Talvela Esteistä mahdollisuuksiin. Vammaistyön perusteet. Helsinki: WSOY. 165–201.
- Moberg, Sakari & Savolainen, Hannu 2009. Yhteistä koulua kohti. Teoksessa Sakari Moberg, Jarkko Hautamäki, Joel Kivirauma, Ulla Lahtinen, Hannu Savolainen ja Simo Vehmas (toim.) Erityispedagogiikan perusteet.. Helsinki: WSOYpro Oy. 75–99.

- Muhonen, Mervi & Tirri, Kirsi 2008. Mitä on kristillinen kasvatus? Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: LK-kirjat. 63–82.
- Nurmi, Jari-Erik 2008. Nuoruusiän kehitys: etsintää, valintoja ja noidankehiä. Teoksessa Paula Lyytinen, Mikko Korhonen ja Heikki Lyytinen (toim.) Näkökulmia kehityspsykologiaan. Kehitys kontekstissaan. Helsinki: WSOY. 256–274.
- Nurmi, Jari-Erik; Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY.
- Paananen, Terhi 2005. Nuorteniltojen puolesta. Teoksessa Terhi Paananen ja Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 109–118.
- Puolimatka, Tapio 2008. Arvojemme juuret. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: LK-kirjat. 15–61.
- Repo, Marjo 2006. Historiasta nykypäivään. Teoksessa Marita Malm, Marja Matero, Marjo Repo ja Eeva-Liisa Talvela Esteistä mahdollisuuksiin. Vammaistyön perusteet. Helsinki: WSOY. 13–32.
- Repo, Marjo & Talvela Eeva-Liisa 2006. Itsenäisyyden tukeminen. Teoksessa Marita Malm, Marja Matero, Marjo Repo ja Eeva-Liisa Talvela Esteistä mahdollisuuksiin. Vammaistyön perusteet. Helsinki: WSOY. 393–411.
- Riekkinen, Wille 2008. Kristillisen kasvatuksen lähtökohdat. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: LK-kirjat. 83–93.
- Riihimäen seurakunta 2011. Viitattu 9.10.2011
<http://www.riihimaenseurakunta.fi/?Etusivu>
- Riihimäen seurakuntanuoret 2011. Narnialaisen sanakirja. Viitattu 1.10.2011
http://riihimakisrk.awardspace.com/index.php?option=com_content&task=view&id=171&Itemid=52
- Salmivalli, Christina 2000. Kaverien kanssa. Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus.

Sopivan kokoinen iso. Isostoiminnan linjauksia 2001. Teoksessa Terhi Paananen ja Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 372–393.

Suomen partiolaiset ry 2009. Johtajan kansio. Viitattu 27.11.2011
[http://ohjelma.partio.fi/index.php?title=1.5.6. Iltapuheet ja hiljenty
miset](http://ohjelma.partio.fi/index.php?title=1.5.6._Iltapuheet_ja_hiljenty_miset)

Vehmas, Simo 2005. Vammaisuus. Johdatus historian, teoriaan ja etiikkaan. Helsinki: Gaudeamus.

WHO & DIMDI 2006. International Classification of Diseases. Viitattu 24.2.2011
<http://apps.who.int/classifications/apps/icd/icd10online/>

LIITE 1: Materiaali kehitysvammaistille suunnattuihin nuorteniltoihin

Materiaali kehitysvammaisten nuorteniltoihin

-Niina Vähätalo-

Hei sinä nuorteniltojen pitämistä suunnitteleva!

Tämän materiaalipaketin tarkoituksena on auttaa sinua pääsemään alkuun kehitysvammaisten nuorteniltojen pitämisessä. Materiaalipaketti koostuu lyhyestä infopaketesta kehitysvammaisuudesta ja integraatiosta, nuorteniltojen rakenteen esittelystä sekä varsinaisesta materiaalista. Tämän materiaalin tavoitteena on vahvistaa kehitysvammaisten nuorten kokemusta seurakuntaan kuulumisesta ja saada heidät viihtymään nuortenilloissa. Yhtenä tavoitteena on myös kasvattaa heitä seurakunnan hartaus- ja jumalanpalveluselämään. Nuorteniltojen avulla voidaan myös parantaa kehitysvammaisten nuorten integroitumista seurakunnan nuortentoimintaan.

Varsinainen materiaali koostuu viidestä kerrasta, jotka yhdessä muodostavat kokonaisuuden pelastushistoriasta. Jokainen nuortenilta muodostuu samalla kaavalla, jotta nuoret tietävät iltojen jatkuessa, mitä siellä on odotettavissa. Tähän kokonaisuuteen voi sisällyttää vierailukäyntejä seurakunnan muuhun nuorten toimintaan tai johonkin muuhun seurakunnan tilaisuuteen, esimerkiksi konserttiin. Kuitenkin on tärkeää, että nuoret voivat ensin muodostaa oman turvallisen ryhmän, jonka kanssa heillä on turvallinen olo lähteä tutustumaan vieraampaan ympäristöön.

Nuortenillat kannattaa valmistella huolella etukäteen ja miettiä, mitä missäkin vaiheessa tapahtuu ja miten mahdolliset siirtymät tilanteesta toiseen tapahtuvat. Usein saattaa kuitenkin käydä niin, että illat eivät suju suunnitelmien mukaan. Joku nuorista saattaa saada kiukkukohtauksen tai ryhmä on liian väsynyt tai haluton tekemään jotakin asiaa. Kannattaakin olla valmis luopumaan suunnitelmista ja toimimaan tilanteen vaatimalla tavalla. Kuitenkaan iltoja ei voi jättää etukäteen suunnittelematta, koska tällöin tilanteen hallitseminen on vaikeaa.

Nuorteniltojen pitäminen kehitysvammaisille saattaa olla erityisen haastavaa ja henkisesti raskasta, mutta samaan aikaan niistä voi saada itsekin paljon uutta energiaa työhönsä. Palaute illoista on välitöntä ja tunnelma on useimmiten hyväksyvä ja iloinen. Iloitse nuorista ja nuorten kanssa!

Kehitysvammaisuudesta

Lain mukaan kehitysvammainen on henkilö, jonka kehitys on jollakin tavalla häiriintynyt tai estynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun vamman takia. Vammalla tarkoitetaan fyysisiä tai psyykkisiä vajavuuksia, jotka pysyvästi rajoittavat henkilön toimintakykyä. Älyllinen kehitysvammaisuus aiheuttaa eriasteisia vaikeuksia älyllisissä, kognitiivisissa, sosiaalisissa ja käytännön taidoissa. Kehitysvammaisuudesta voi seurata myös erilaisia käytöshäiriöitä. Älyllinen kehitysvammaisuus luokitellaan neljään luokkaan: lievä, keskiasteinen, vaikea ja syvä. Lievä älyllinen kehitysvamma aiheuttaa lieviä oppimisvaikeuksia kun taas syvästi älyllinen kehitysvamma johtaa täyteen riippuvuuteen muista ihmisistä.

Downin syndrooma on tunnetuimpia ja yleisimpiä kehitysvammaisuuden aiheuttajia. Siinä lapsella on syntyessään yksi ylimääräinen kromosomi. Tämä ylimääräinen kromosomi aiheuttaa lievää ja keskitasoista kehitysvammaisuutta. Toinen melko tunnettu kehitysvammaisuuden syy ovat autismin kirjoon liittyvät häiriöt kuten autismi tai Aspergerin syndrooma. Autismi on keskushermoston kehityshäiriö, joka aiheuttaa erityisiä vaikeuksia sosiaaliseen vuorovaikutukseen, kommunikaatioon, käyttäytymiseen ja aistien toimintaan. Kaikki autistit eivät ole älyllisesti kehitysvammaisia.

Monet kehitysvammaisuuden syistä ovat kuitenkin edelleen tuntemattomia ja monella on diagnosoitu kehitysvammaisuus tuntemattomasta syystä. Perustietojen tunteminen erilaisista kehitysvammaisuuden syistä on hyödyllistä, mutta niiden ei saa antaa ohjata nuorten kohtaamista. Jokainen nuori on kehitysvammastaan huolimatta täysin omanlaisensa persoona ja ansaitsee tulla kohdatuksi omana itsenään.

Lisätietoja kehitysvammaisuudesta ja materiaalia toteutuksen avuksi löytyy esimerkiksi:

- Kehitysvammaliiton nettisivuilta www.kehitysvammaliitto.fi
- Papunetistä, josta löytyy erityisesti materiaalia www.papunet.net
- Kattava lähde on myös sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen oppikirja Esteistä mahdollisuuksiin. Vammaistyön perusteet. Marita Malm, Marja Matero, Marjo Repo ja Eeva-Liisa Talvela 2006. Helsinki: WSOY.

Integraatio

Pohjimmiltaan integraatio tarkoittaa kahden toisistaan erillisen osan yhdistämistä kokonaisuudeksi, jossa alkuperäiset osat eivät enää erotu toisistaan. Integraatiolla on neljä ulottuvuutta, joiden avulla päästään kohti inklusiota. Inklusio on käsite, jolla tarkoitetaan sitä, että yhteiskunnasta on muodotunut sellainen, että se sopeutuu vammaisten ihmisten tarpeisiin.

Fyysinen integraatio eli fyysinen yhdessäolo on yleensä integraation lähtötaaso, josta käsin muita integraation osa-alueita lähdetään parantamaan. Toiminnallinen integraatio tekee mahdolliseksi sen, että kaikki voivat osallistua samaan toimintaan. Kun kaikki osallistujat voivat kehittyä, kokea hyväksymistä ja luoda myönteisiä sosiaalisia suhteita, toteutuu sosiaalista integraatiota. Yhteiskunnallinen integraatio edellyttää ympäröivän yhteisön asenteiden muuttumista siten, että kaikki ovat yhteisössä tasa-arvoisia.

Nuorteniltojen yksi tavoite on, että kehitysvammaiset nuoret voisivat paremmin integroitua seurakunnan nuorisotyöhön. Tämän tavoitteen toteutuminen edellyttää, kaikki työntekijät tekevät paljon yhteistyötä integroitumisen eteen. Kevyitä tapoja integraation toteuttamiseen ovat esimerkiksi nuorten kanssa osallistuminen nuorten messuihin tai konsertteihin. Toiminnalliseen nuorteniltan osallistuminen vaatii sen, että illan ohjelma on suunniteltu siten, että kehitysvammaisten nuorten on mahdollista osallistua siihen.

Rakenne

Jokainen nuortenilta rakentuu saman kaavan ympärille. Monille kehitysvammaisille on tärkeää, että asiat etenevät totutulla tavalla. Kun nuoret ovat tottuneet tiettyyn rakenteeseen, voidaan sitä silloin tällöin tarvittaessa rikkoa. Alkuvaiheessa on kuitenkin tärkeää luottamuksen ja turvallisuuden kannalta, että illat noudattavat mahdollisimman tarkasti samaa kaavaa. Illat koostuvat Startista, Raamiksesta, Toiminnasta, Iltapalasta ja Hartaudesta.

1. Startti

Startin tarkoituksena on saada nuoret orientoitumaan edessä olevaan iltaan ja sen aiheeseen. Alkulaulu on hyvä tapa aloittaa yhteinen ohjelma ja siitä kaikki tietävät, että nyt alkaa yhteinen ohjelma. Se ei myöskään sulje mahdollisesti myöhästyneitä toiminnan ulkopuolelle. Alkulaulun jälkeen on hyvä hetki täydentää ryhmän taulua. Samalla voidaan kerrata, ketä kaikkia on paikalla ja ketkä mahdollisesti tällä kertaa puuttuvat. Taulun toteuttamiseen on monia mahdollisuuksia, joiden toteuttamisessa vain oma luovuus on rajana.

2. Raamis

Raamiksessa pureudutaan päivän aiheeseen Raamatun avulla. Monesti kehitysvammaisten kanssa käytetään lasten Raamattuja, mutta mielestäni Raamatun kertomukset ovat tämän nuorten iltakokouksen teemojen osalta riittävän selkeitä kertomuksia. Raamisten tavoitteena on muistuttaa nuorten mieleen Raamatun keskeisiä tapahtumia ja pohtia sitä, millä tavoin ne liittyvät heidän elämäänsä. Raamikseen kannattaa aina liittää jotakin konkreettista kosketeltavaa ja nähtävää, jolloin nuorten on helpompi seurata kertomusten kulkua.

3. Toiminta

Toimintaosuuden tarkoituksena on tarjota nuorille mukavaa yhdessä tekemistä, joka jollakin tavoin liittyy päivän aiheeseen. Toiminta osuuden tarkoituksena on edesauttaa nuorten kokemusta siitä, että seurakunnan tiloissa voi viihtyä hyvin. Yhdessä tekeminen lisää myös ryhmän sisäistä yhteenkuuluvuuden tunnetta.

4. Iltapala

Iltapalan tarkoituksena on antaa nuorille hetki aikaa levähtää ennen hartautta. Iltapalaksi riittävät hyvin pienet naposteltavat, esimerkiksi keksit ja mehu.

5. Hartaus ja sisaruspiiri

Hartauden tarkoituksena on kasvattaa nuoria hartauselämään. Hartaus on hyvä tapa päättää nuortenilta ja se on selkeä viesti nuorille illan päättymisestä. Hartaudessa on hyvä vetää yhteen illan tapahtumia ja käyttää mahdollisimman paljon hyväkseen erilaisia havainnollistavia välineitä. Sisaruspiiri on monelle tuttu jo rippikoulusta, joten nuortenillan päättäminen samalla tavalla kuin se on rippikoulussakin päätetty luo turvallisuuden ja jatkuvuuden tunnetta. Sisaruspiirissä pidetään käsiä toisen käsissä ristissä niin, että vasen käsi on päällä. Piirissä hiljennytään yhdessä ja voidaan esimerkiksi laulaa joku laulu. Piiri päätetään hyvän yön toivotukseen ja siitä irtaudutaan nostamalla kädet ylös ja kääntämällä selkä piirin keskusta.

Luominen

1. Startti

- a. Alkulaulu (vaihtelee teeman mukaan)
- b. Ryhmätaulun aloittaminen
 - Jokainen nuori saa tehdä tauluun oman kuvansa. Hahmon vaatteisiin liimataan joka kerta uusi tarra. Samalla kun nuoret taiteilevat kuviaan voidaan jutella kuulumisia kuluneelta viikolta, kesälomasta tms.

2. Tutustumista ryhmässä

- a. Minä pidän –hedelmäsalaatti
 - Kaikilla muilla paitsi yhdellä on osallistujalla on tuoli. Tuoliton seisoo tuolipiirin keskellä ja kertoo yhden asian, josta pitää. Kaikki ne liikkuvat, jotka pitävät tästä asiasta.
- b. Läpsy
 - Leikkijät istuvat piirissä ja yksi on jälleen ilman tuolia piirin keskellä. Keskellä olijalla on kädessään esine (esimerkiksi sanomalehtikäärö tai dinosauruskäsinukke), jolla on tarkoitus koskettaa sen tuolilla istuvan henkilön polvea, jonka nimi on viimeiseksi sanottu. Leikkijät yrittävät mahdollisimman nopeasti sanoa toisen leikkijän nimen sen jälkeen, kun oma nimi on sanottu.

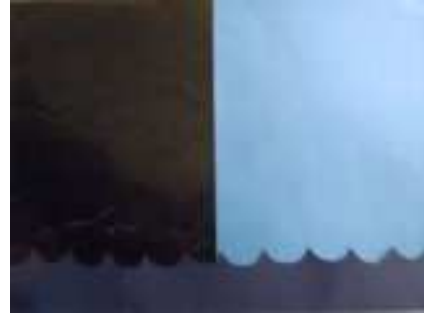
3. Raamis

- a. Ohjaaja lukee Raamatusta luomiskertomuksen. Jos joku nuorista osaa ja haluaa lukea, hänen voi antaa lukea tekstin.
- b. Yritetään muistaa mitä kaikkea ja missä järjestyksessä luomiskertomuksessa luotiin. Täydennettävään kuvaan lisätään asioita luomiskertomuksen mukaisessa järjestyksessä sitä mukaa, kun nuoret niitä keksivät. Taulun voi esimerkiksi askarrella pahvista tai vaikka maalata vesiväreillä sitä mukaa, kun asioita muistuu mieleen.
- c. Mietitään, mitä kaikkea luotua voit nähdä omalta paikaltasi.
 - Huomataan, että sekä vieressä istuva kaveri että minä itse olen Jumalan luomaa.

Lähtötilanne: Tyhjiys

1. päivä: Valkeus

2. päivä: Vedet

3. päivä: Maa ja kaikki vihreä

4. päivä: Aurinko, Kuu ja Tähdet

5. päivä: Taivaan linnut ja meren elävät

6. päivä: Maan eläimet ja ihmiset

7. päivä: Lepopäivä

4. Askartelu

Jokainen askartelee kartongista oman itsenä. Piirtämistä varten valmis malli, mutta muuten nuorilla on vapaat kädet tehdä hahmoista täysin omanlaisensa. Käytössä voi olla kartongin ja tussien lisäksi kankaita tai muita mahdollisia askartelurekvisiittoja. Jokaisen oman kuvan käteen tehdään kyltti, johon liimataan teksti psalmista 139: ”Minä olen ihme, suuri ihme ja kiitän Sinua siitä.”

5. Iltapala

6. Hartaus + Sisaruspiiri

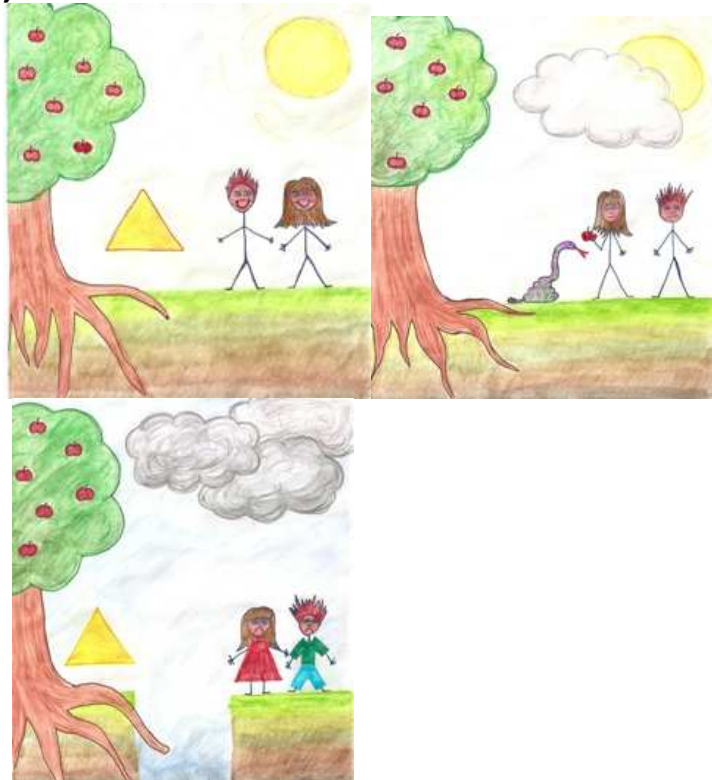
Syntiinlankeemus

1. Startti

- a. Alkulaulu
- b. Käydään ryhmätaulun avulla läpi läsnäolijat ja poissaolijat.
- c. Kuulumiskierros

2. Raamis

- a. Kerrotaan syntiinlankeemuskertomus sarjakuvan avulla. Ensimmäisessä kuvassa ihmiset ovat Jumalan kanssa paratiisissa ja elämä hymyilee heille. Toisessa kuvassa käärme on houkutellut Eevan ottamaan kielletyn hedelmän ja tarjoamaan sitä Aatamille. Kolmannessa kuvassa ihmiset on häädetty paratiisista ja Jumalan ja ihmisten välillä on kuilu. Neljäs kuva piirretään sinä kertana, kun puhutaan ylösnousemuksesta. Tähän kuvaan tulee risti sillaksi ihmisen ja Jumalan välille.

- b. Keskustellaan syntiinlankeemuskertomuksesta ja sen teoista käyttämällä esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:
 - Mitä käärme teki?
 - Mitä Eeva teki?
 - Mitä Aatami teki?
 - Mitä Jumala teki?
 - Kuka teki väärin?
 - Mitä teoista seurasi?
 - Millaisia sääntöjä teidän täytyy noudattaa?
 - Mitä siitä seuraa, jos niitä ei noudata?

- Onko sääntöjen noudattaminen helppoa vai vaikeaa?
- Ovatko seuraukset reiluja?

3. Peli-ilta

Ihan Sama – eilen, tänään ja ikuisesti –rippikoulukirjasta löytyy Hyvä vai Paha –lautapeli. Peli-iltaa varten pelistä kannattaa tehdä isompi pelilauta, jolloin pelaaminen on helpompaa. Varralle voi ottaa jonkin muun pelin, jos käy niin, että peli meneekin nopeasti läpi. Peliä varten muokkasin kirjasta löytyviä rangaistuksia, jotta peliä olisi mukavampi pelata.

”Rangaistukset” Hyvä vai Paha -peliä varten:

1. Pyörit paratiisissa, jossa kaikki on mukavasti. Yksi asia kuitenkin häiritsee: puu, josta on kielletty syömistä. Haluat maistaa sen hedelmää, koska se näyttää herkulliselta. Kamppaillet ongelman kanssa seuraavan heittovuoron ajan.
2. Lähes huomaamatta kielletyn puun hedelmä on kädessäsi ja olet haukannut sitä. Herkullista! Tarjoat hedelmää kaverillekin, ja huomaatte olevanne alasti. Teitä hävettää, joten menette piiloon seuraavan heittovuoron ajaksi.
4. Jumala huhuilee sinua paratiisissa. Olet piilossa, mutta sinut löydetään. Jäät keskustelemaan yhden heittovuoron ajaksi siitä, kenen syytä hedelmän nauttiminen oikeastaan olikaan.
5. Jeesus on sovittanut kuolemassa sinunkin syntisi. Voit jatkaa matkaa kevein mielin ja heittää uudelleen.
6. Jeesus on ylösnousemuksellaan pelastanut kaikki, jottei yksikään, joka joutuisi kadotukseen vaan saisi iankaikkisen elämän. Tästä ilosta saat heittää noppaa vielä kerran!
8. Kaste pudistaa synnistä ja pahoista teoista. Sinut on kastettu, joten saat ylimääräisen heittovuoron.
11. Rinnakkaisluokka tekee luokkaretken Lontooseen ja olet luokkatoverisi kanssa kateellinen rinnakkaisluokkalaisille. Juoruat kateellisena ja innostut jopa haukkumaan rinnakkaisluokkalaisia. Liioittelet asioita ja keksit osan asioista omasta päästäsi. Tajuat tehneesi väärin, ja palaat takaisin ruutuun 5.
12. Potkaiset vahingossa pallon ikkunasta läpi. Pelkää seurauksia niin paljon, että et uskalla tunnustaa asiaa opettajallesi. Nyt ilkeä ääni sisälläsi nalkuttaa sinulle asiasta. Jos kaduttaa, voit jatkaa matkaa iloisin mielin. Kaikille sattuu joskus vahinkoja.
14. Sinut on kutsuttu kasteessa Jumalan lapseksi. Saat ylimääräisen heiton, jos osaat kertoa oman nimesi.
18. Olet ollut itsekäs. Lunttasi kokeessa vierustoveriltasi ja hyödyit siitä. Mikä siellä sisimmässä kolkuttaa? Palaa takaisin ruutuun 12.
20. Halusit ottaa ohjat omiin käsiisi ja järjestää elämäsi täydellisesti ja rikkaasti. Et uskaltanut luottaa Jumalaan. Huolet painavat harteitasi. Kevennä sydäntäsi ja mieltäsi kahden heittovuoron ajan.

22. Olet rikkonut neljättä käskyä ja ollut ilkeä vanhemillesi. Koska kasteessa meidät pestään puhtaaksi synneistä, ja sen armoon saa aina palata, palaa ruutuun 8 ja toimi sen ohjeiden mukaisesti.
23. Naapuritalossasi on valkoinen seinä, joka suorastaan kutsumu sinua töhrimään. Käyt yhtenä iltana piirtämässä talon seinään merkkisi. Seuraavalla viikolla näet, kuinka mummo yrittää puhdistaa seinäänsä puhtaaksi. Tunnustat tekosi ja autat mummoa puhdistamaan seinän. Voit kevein sydämin heittää uudestaan.
26. Tiedät tehneesi väärin ja sinua kaduttaa. Kerrot asiasta ystävällesi, mutta häntä ei voisi vähempää kiinnosta. Palauta ystävääsi viisi ruutua taaksepäin.
29. Olit ystäväsi tukena vaikeana hetkenä. Saat uuden heittovuoron.
30. Tiedät tehneesi väärin ja sinua kaduttaa. Kerrot kaverillesi, joka kuuntelee ja rohkaisee sinua eteenpäin. Siirrä kaverisi ruutuun 34.
31. Päätät, että haluat isona olla rikas ja kuuluisa, keinolla millä hyvänsä. Mieti yhden heittovuoron ajan, onko kaikkien keinojen käyttäminen sallittua.
34. Ihminen on koko elämänsä syntinen. Hän kuitenkin kelpaa Jumalalle, koska Jeesus on sovittanut hänen syntinsä. Saat heittää uudelleen.
36. Jätit valot päälle kotiin ja kulutit näin turhaan sähköä. Ymmärrät, että näin toimimalla et ajatellut luonnon parasta. Haluat anteeksiantoa ja palaat ruutuun 34.
38. Jätit seurustelukumppanisi tekstiviestillä. Teit törkeän tempun. Palaa takaisin ruutuun 34.
41. Teet sellaista, joka saa sinut tuntemaan itsesi maailman surkeimmaksi tyyppiä. Haluat puhua jonkun kanssa, joten siirry ruutuun 45 ja kerro asiasi papille.
43. Tulit syöneeksi liikaa suklaata ja nyt on paha olo. Jeesus sanoo: ”Ei se saastuta, mikä menee suusta sisään vaan se, mikä suusta tulee ulos.” Voit siis jatkaa matkaasi turvallisella mielellä seuraavalla heittovuorollasi.
45. Olet ripittäytynyt papille ja saanut syntisi anteeksi. Vaikka pappi on pappi, hän on syntinen kuten muutkin ihmiset. Palauta pappi joko ruutuun 5 tai 34.
48. Olet melkein perillä. Kristityn elämä on kamppailua pahoja tekoja eli syntiä vastaan. Samalla voit kuitenkin luottaa siihen, että Jumala on sinun kanssasi. Tästä luottamuksesta johtuen voit siirtyä yhden ruudun eteenpäin.

(Koivisto, Johanna; Paalanen, Helena & Siukonen, Antti 2010. Ihan Sama – eilen, tänään ja ikuisesti.)

4. Iltapala
5. Hartaus & Sisaruspiiri

Jeesuksen elämä

1. Startti

- a. Alkulaulu
- b. Ryhmätaulu
- c. Kuulumiset

2. Jeesuksen elämän punainen lanka

- a. Ripustetaan tilaan punainen lanka (esimerkiksi pyykkinarua tai vastaavaa vahvaa narua). Punaiselle langalle ripustetaan aikajärjestyksessä Jeesuksen elämään liittyviä tavaroita ja kuvia. Ennen narulle ripustamista tavarat ja kuvat voivat kiertää nuorten käsien kautta, jolloin jokainen saa tarkastella niitä läheltä. Tavaroiden ja kuvien hankinnassa kannattaa käyttää mielikuvitusta. Kokeiltuja ideoita:

- Syntymä (seimikuva)
- Paimenet ja tietäjät (tähti)
- Kaste (kyyhkynen)
- Opetuslasten kuva
- Veden muuttaminen viiniksi (vettä Minigrip – pussissa)
- Myrskyn tynnyttäminen (laivan kuva tai kaarnalai-va)
- Viisi leipää ja kaksi kalaa (leipäpussi ja kalan kuvat)
- Sairaiden parantaminen (lääkepaketti)
- Ratsastaminen Jerusalemiin (puunlehvä)
- Viimeinen ateria (öylätti ja viinipikari)
- Getsemane (kuva)
- Tuomio (orjantappurakruunu)
- Rangaistus (risti tai krusifiksi)

- b. Mennään narulle ripustetuilla tavaroilla Kim –leikkiä.

- Yksi leikkijöistä jää huoneeseen ja muut poistuvat. Huoneessa oleva ottaa narulta pois yhden tavarat. Tämän jälkeen muut tulevat takaisin huoneeseen ja yrittävät keksiä, mikä tavara puuttuu narulta.

3. Ryhmäkilpailu

Jokainen kilpailija yrittää suorittaa jokaisen tehtävän mahdollisimman hyvin. Kun kaikki ovat saaneet tehtävän suoritetuksi, ryhmä saa paloja palapeliin, jossa on kuva Jeesuksesta. Palapelin voi tehdä mistä tahansa kuvasta, jonka leikkaa palasiksi. Kuvan on hyvä olla todella selkeä, jotta palapelistä ei tule liian vaikeaa koota. Suoritettuaan kaikki tehtävät kilpailijoiden tehtävänä on vielä koota palapeli. Kun palapeli on koottu, he saavat jonkin pienen palkinnon, esimerkiksi suklaapatukan tai muun vastaavan.

1. tehtävä: Kilpailijat yrittävät saada narun päässä roikkuvan kynän pulloon. Kilpailijoiden taitotasosta riippuen kynän voi ripustaa roikkumaan lantiolta tai kilpailija voi pitää narun päästä kiinni.
2. tehtävä: Jokainen kilpailija yrittää puhalttaa pingispallon pöydän yli. Vaihtoehtoisesti myös lattiaan on voitu piirtää rata, jota pitkin kilpailijoiden pitää yhdessä kuljettaa pingispalloa puhaltamalla.
3. tehtävä: Kilpailijat yrittävät kävellä tietyn matkan mahdollisimman hitaasti. Hitaasti käveleminen on yllättävän vaikeaa, joten matkan ei välttämättä tarvitse olla kovin lyhyt.
4. tehtävä: Kilpailijoiden tehtävänä on repiä paperi minuutin aikana mahdollisimman pieniksi palasiksi.

4. Iltapala

5. Hartaus ja sisaruspiiri

Ylösnousemus

1. Startti

- a. Alkulaulu
- b. Ryhmätaulu
- c. Kuulumiset

2. Raamis

- a. Luetaan Raamatusta (Mark. 16: 1-8) kertomus naisista, jotka löytävät tyhjän haudan. Pohditaan yhdessä syitä, miksi hauta oli tyhjä. Mietitään, milloin ollaan pelästetty jostain niin paljon, että ei olla haluttu puhua siitä kenellekään. Mietitään, mitä se meille merkitsee, että hauta oli tyhjä, kun naiset menivät haudalle.
- b. Täydennetään syntiinlankeemuskerralla aloitettu sarjakuva. Kerrataan aluksi ne tapahtumat, jotka olivat johtaneet siihen, että ihmisen ja Jumalan välissä oli kuilu. Piirretään neljälteen kuvaan kuilun yli ristin muotoinen silta. Jatketaan keskustelua Jeesuksen ylösnousemuksen merkityksestä.

3. Ristin tekeminen

- a. Muovillaan massasta (esim. Cernit tai suolataikina) ristit, jonka jokainen voi sen valmistuttua ripustaa kaulaansa muistuttamaan ylösnousemuksesta. Ristien kuivaaminen kestää niin kauan, että ne maalataan ja muuten viimeistellään seuraavalla kerralla. Poissaolijoille ohjaajat voivat tehdä ristit. Tällä kertaa ristiin tehdään vielä kaulanauha.

- Kaulanauhaa varten tarvitaan lankaa (ei mielellään villalankaa, koska se tuntuu kaulassa epämukavalta). Kaulanauhat voi tehdä esimerkiksi nyörittämällä tai letittämällä.

4. Iltapala

5. Hartaus ja sisaruspiiri

Pyhä Henki

1. Startti

- a. Alkulaulu
- b. Ryhmätaulu
- c. Kuulumiset

2. Ristien maalaus

- a. Maalataan edellisellä kerralla muotoillut ristit. Laitetaan kuivumaan ja tarvittaessa lakataan maalin kuivuttua.

3. Raamis

- a. Keskustellaan syntymäpäivistä. Milloin kenelläkin on synttärit, mitä syntymäpäivänä yleensä tapahtuu, mitä tapahtui ihan ensimmäisenä syntymäpäivänä?
- b. Tietääkö joku, mitä tapahtui seurakunnan ensimmäisenä syntymäpäivänä? Luetaan Apostolien teoista Pyhän Hengen vuodatus ja seurakunnan syntymä (Apt. 2:1-13).
- c. Tätä kertaa varten on ostettu hedelmiä, joissa jokaisessa on jotakin pientä vikaa, esimerkiksi madonreikä omenassa, kolhu banaanissa tai jotakin muuta vastaavaa. Keskustellaan nuorten kanssa siitä, että vaikka näissä kaikissa hedelmissä onkin jotakin vikaa, ne ovat edelleen syötäväksi kelpaavia. Maistellaan hedelmiä.
- d. Jatketaan keskustelua ja todetaan, että ihan samalla tavalla kuin nämä hedelmätkin ovat käyttökelpoisia, niin me ollaan Jumalalle käyttökelpoisia omine vikoinemme. Pyhä Henki voi antaa meille lahjoja, joiden avulla sitten voimme palvella Jumalaa.

4. Seurakunnan synttärit

- a. Vietetään yhdessä seurakunnan synttäreitä ja samalla kauden päättäjäisiä. Katetaan pöytään herkuja ja juhlakoristeet. Jokainen nuori saa koristella oman "synttärikakkunsa" esimerkiksi jäätelöannoksensa tai piirakan palansa.

5. Iltapala

6. Hartaus ja sisaruspiiri